

CUỐN THỨ NĂM

Giá: 0\$40

80
INDO-CHINOIS
622(5)

三國演義

TAM QUỐC DIỄN NGHĨA

NGƯỜI DỊCH :

Nguyễn-an-Cur

TÍN-ĐỨC THU-XẢ XUẤT BẢN

37, rue Sabourain, Saigon

(Bản này của ông Đinh-thái-Sơn đã bán đứt cho bản xã)

In lần thứ ba

Cuốn nào không có dấu riêng của nhà xuất bản là đồ gian.

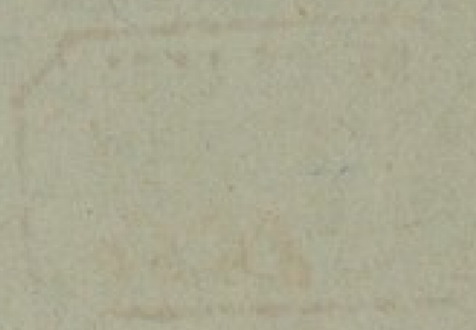
80 Ind. ch
622 (5)

IN TẠI NHÀ IN XỬA-NAY

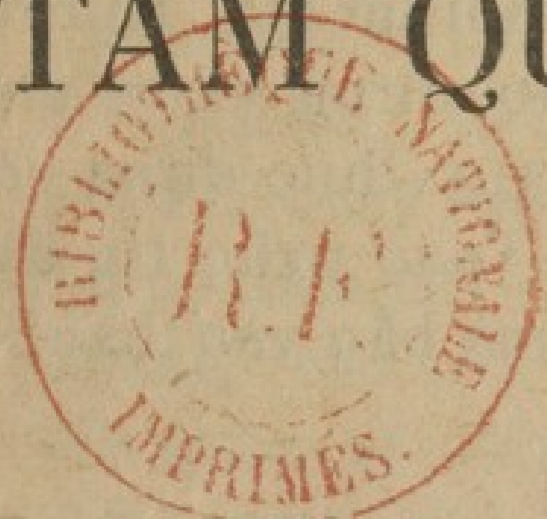
60-64, Boulevard Bonard, 60-64

SAIGON

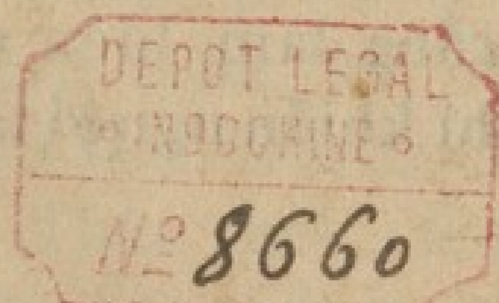
1928

TAM QUỐC DIỄN NGHĨA

CUỐN THỨ NĂM

Lúc ấy Hầu-Thành có mười lăm con ngựa, bị quân giữ ngựa trộm hết, muốn đem dâng cho Huyền-Đức. Hầu-Thành hay đặng, theo giết người ấy, rồi đem ngựa mình về. Các tướng đến mừng cho Hầu-thành. Hầu-thành có đặc đặng năm đấu rượu, muốn nhóm các tướng mà ăn mừng, song e Lữ-Bố bắt tội, mới đem trước năm bình rượu mà thưa với Lữ-Bố rằng : « Nhờ oai hùm của tướng quân ngựa mất theo bắt lại đặng, các tướng đều đến ăn mừng sẵn có đặt đặng rượu ngon, chưa dám tự chuyên ăn uống phải vào thưa trước cho tướng quân hay. » Lữ-Bố cả giận mà rằng : « Ta đã cấm rượu, người lại đặt rượu mà ăn uống, hay là đồng mưu mà phản ta chăng ? » Bèn khiến dẫn Hầu-thành ra mà chém. Tống-Hiến, Ngụy-Thục với các tướng đều vào xin dung. » Lữ-Bố nói : « Đã phạm lệnh ta, lẽ đáng chém đầu, nay ta vì lòng các tướng mà dung cho nó, song phải đánh một trăm roi. » Chúng tướng lại năn nỉ hết sức, Lữ-Bố khiến đánh hết năm chục roi, mới tha về. Chúng tướng thấy vậy đều rùng chí. Tống-Hiến, Ngụy-Thục đến thăm Hầu-Thành. Hầu-Thành khóc rằng : « Nếu không có các ông thì tôi chết rồi ! » Tống-Hiến nói : « Tánh Lữ-Bố hay yêu vợ con, mà thị bọn ta như cỏ rác. » Ngụy-Thục nói : « Quân vây bên thành nước ngập bên hào, bọn ta không biết chết ngày nào đây ! » Tống-Hiến nói : « Lữ-Bố không hơn không nghĩa, bọn ta bỏ va mà đi, nên chăng ? » Ngụy-Thục nói ; « Bỏ đi thì không phải đứng trượng phu, chi bằng bắt Lữ-Bố dung cho Tào-công thì hay hơn. » Hầu-thành nói tôi hơn theo ngựa mới bị trách, Lữ-Bố mà ý thị ấy là vì có ngựa Xích-thố của va, nếu hai người muốn dựng thành và bắt đặng Lữ-Bố, thì tôi phải trộm ngựa mà đến ra mắt Tào-công. » Ba người ấy thương nghị xong rồi đêm ấy Hầu-thành lên

đến tàu ngựa, trộm ngựa xích-thố, mà chạy ra cửa Đông môn Ngụy-Thục mở cửa mà cho ra. Rồi lại giả chức rước theo. Hầu-thành đến trại Tào-Tháo, dừng ngựa mà xin qui hàng. Lại nói : « Tống-Hiến, Ngụy-thục dựng cờ trắng làm hiệu mà dâng thành. » Tào-Tháo nghe tin ấy thì khiến người làm vài mươi cái bản rao mà bắn vào thành.

BẢN RAO RẰNG :

« Đại tướng quân là Tào-Tháo, vâng mệnh chiếu, đánh « dẹp Lữ-Bố ; nếu có ai chống trả cùng Đại quân, đến khi « phá thành rồi, thì cả nhà phải bị giết, trên từ tướng sĩ, « dưới đến thứ dân, như có ai bắt sống Lữ-Bố mà nạp « hoặc là dựng thủ cấp, thì đều đặn phong quân và trọng « thưởng, truyền lời bản dụ này cho ai ai đều biết.

Ngày thứ trời vừa sáng, thì ngoài thành tiếng la dậy đất Lữ-Bố cả kinh, bèn xách kích lên các cửa thành mà xem, trách mắng Ngụy-thục sao có để cho Hầu-thành trốn đi, đến nỗi mất ngựa xích-thố của mình. Khi ấy Lữ-Bố vừa muốn trị tội, bỗng đâu binh của Tào-Tháo trông thấy cờ trắng trên thành, rầm sức phá thành. Lữ-Bố phải ra mà đánh. Đánh từ sớm mai cho đến trưa thì binh của Tào-Tháo mới chịu lui lần. Lữ-Bố ngồi nghỉ tại Bạch-môn-lầu, chẳng dè ngủ quên nơi ghế. Tống-Hiến đuổi kẻ tả hữu lui ra, trộm cây họa kích trước, rồi hiệp với Ngụy-thục lấy dây dai của Lữ-Bố, mà trói Lữ-Bố lại chắc cứng. Lữ-Bố dụi mình thức dậy, kêu kẻ tả hữu, song không thấy ai vì đã bị hai người ấy giết hết. Rồi đó, hai người ấy cầm cờ trắng phát lên, binh của Tào-Tháo thấy cờ thì thẳng đến bên thành. Ngụy-thục kêu rằng : « Đã bắt sống Lữ-Bố rồi . » Hạ-hầu-Huyền còn chưa tin. Tống - Hiến ở trên thành quăng cây họa-kích của Lữ-Bố xuống và mở rộng cửa thành, binh của Tào-Tháo xông vào một lượt. Cao-Thuận Trương-Liên ở bên Tây-môn, mắt nước khó ra, cho nên binh của Tào-Tháo bắt sống. Trần-Cung chạy đến cửa Nam-môn bị Từ-Quảng bắt dặng.

Tào-Tháo vào thành rồi thì truyền lệnh thả nước ngăn đi, và ra bản mã an dân, rồi lên Bạch-môn-lầu với Huyền-Đức, còn Quang, Trương thì đứng một bên, chư tướng dân mấy người bị bắt đến. Lữ-Bố tuy có sức mạnh, song cũng bị trói theo một lũ ấy. Lữ-Bố kêu rằng : Trói

chắc quá, xin nói bớt. » Tào-Tháo nói : « Trời hùm không lẽ trời lỏng. » Lữ-Bố thấy Hầu-Thành, Ngụy-Thục, Tống-Hiến, đều đứng một bên thì hỏi mấy người ấy rằng : « Ta đãi các tướng chẳng bạc, bọn người sao nổi phản ta ? » Tống-Hiến nói : « Nghe lời vợ con, chẳng nghe kế chư tướng, sao còn gọi không bạc ? » Lữ-Bố làm thinh. Kế lấy quân sĩ dẫn Cao-Thuận đến. Tào-Tháo hỏi rằng : « Người có lời gì thì nói đi. » Cao-Thuận chẳng đáp, Tháo giận khiến chém đi. Từ-Quảng dẫn Trần-Cung đến. Tào-Tháo nói : « Công-Đài, từ ngày cách nhau đến nay cũng mạnh giỏi như thường sao ? » Trần-Cung nói : « Lòng dạ người bất chánh, nên ta mới bỏ người. » Tào-Tháo nói : « Đã chê ta bất chánh, cứ gì lại thờ Lữ-Bố ? » Trần-Cung nói : « Lữ-Bố tuy là đứa vô mưu, song không quý quyết gian hiểm như người đầu. » Tào-Tháo nói : « Người gọi mình là đủ trí nhiều mưu, nay tính làm sao ? » Trần-Cung ngó Lữ-Bố mà rằng ; « Giận bầy người này chẳng nghe lời ta, nếu biết nghe lời thì chưa đến nỗi bị bắt như vậy. » Tào-Tháo nói : « Như việc hôm nay thì liệu làm sao ? » Trần-Cung nói lớn lên rằng : « Ngày nay chịu thất mà thôi. » Tào-Tháo nói ; « Người thì đành vậy, ngặt mẹ già và vợ con người thì làm sao ? » Trần-Cung nói : « Ta nghe những người lấy hiếu mà trị thiên hạ, thì chẳng hại cha mẹ người ; muốn ra nhân chánh cùng thiên hạ thì chẳng diệc tôn tự của người ; mẹ già và vợ con ta thì sống thất cũng tại nơi Minh-Công mà thôi. Còn phận ta đã bị bắt, thì giết phứt đi cho rồi ; không còn nói gì nữa. » Tào-Tháo có ý lưu luyến. Trần-Cung liền bước xuống lầu, quân sĩ kéo lại chẳng dặng. Tào-Tháo thấy vậy thì đứng dậy khóc lóc mà đưa đi. Trần-Cung cũng không thềm ngó lại. Tào-Tháo bảo kẻ tùy tùng rằng : « Phải đưa mẹ và vợ con của Công-Đài về Hứa-dô mà nuôi, nếu trẻ nãi thì ta chém đầu. » Trần-Cung nghe nói, cũng không mở miệng, cứ ngựa cỏ mà chịu chém. » Khi ấy ai ai đều sa nước mắt. Tào-Tháo dùng quan quách liệm tử tế mà chôn nơi Hứa-dô.

Người đời sau có làm thơ mà than rằng ;

*Sống thác không đôi chi,
Trượng phu rất tráng cường,
Chẳng nghe lời vàng đá,
Nên uổng sức cột rường,*

*Giúp chúa đà đáng kính,
Lia thân thiết nên lương,
Bạch môn lâu chịu thác,
Trần-Cung thiết khác thường.*

Khi Tào-Tháo đưa Trần-Cung xuống lầu. Lữ-Bố nói với Huyền-Đức rằng : « Ông làm khách ngồi trên, Bố làm tù dưới đất, sao chẳng dặng một lời mà giúp nhau vậy ? » Huyền-Đức gặt đầu. Lúc Tào-Tháo trở lên lầu. Lữ-Bố nói : « Minh-Công chớ lo, chẳng dẫu hơn Bố, nay Bố đã phục rồi. Minh-Công làm đại-tướng, Bố làm phó, thì đánh thiên hạ không khó gì. » Tào-Tháo day lại hỏi Huyền-Đức rằng : Ý ông liệu sao ? » Huyền-Đức đáp rằng : Ông chẳng thấy việc của Đinh - khiến - Dương và Đồng - Trát sao ? » Lữ-Bố trợn mắt ngó Huyền-Đức mà rằng : « Thằng này thiết là thằng thất tin. » Tào-Tháo khiến dắt xuống lầu mà giết đi. Lữ-Bố ngó Huyền-Đức mà rằng : « Thằng tai lớn, chẳng nhớ lúc bắn kích nơi Viên-môn sao ? » Bỗng có một người kêu lớn rằng : « Lữ-Bố là thất phu, chết thì chịu chết, sao lại còn sợ làm chi kia ? » (Nguyên người ấy là Trương-Liêu, quân đao phủ vừa dần đến.) Tào-Tháo khiến đem Lữ-Bố mà thác cổ, rồi bêu đầu nơi Viên-môn.

Người đời sau có làm thơ mà than rằng :

*Cuộn cuộn nước tràn ngập, Hạ-bì,
Là ngày Lữ-Bố bị trùng vi.
Uổng thay Xích-thổ bay ngàn dặm.
Tiếc bấy phương-thiên kích một cây,
Trời cọp cầu lời nay rất yếu,
Nuôi tưng bỏ đói trước không nghi.
Thương nhà chẳng nạp lời can gián,
Nhiệt nộ không ơn chú lớn tai.*

Lại có thơ luận Huyền-Đức rằng :

*Hùm đói hại người chớ trời lời,
Đinh-Nguyên, Đồng-Trát huyết còn hôi.
Phụng-Tiên vẫn thiết tay vá phụ,
Tào-Tháo nếu dung ắt chẳng rời.*

Khi quân vô sĩ dần Trương-Liêu đến ; thì Tào-Tháo chỉ Trương - Liêu mà rằng : Người này ta nhớ có quen mặt. » Trương-Liêu nói ; « Trong thành Bộc-dương đã

gặp nhau, sao lại quên đi ? » Tào-Tháo cười rằng : « Té ra người cũng còn nhớ sao ? » Trương-Liêu nói : « Thiệt là rất uổng ! » Tào-Tháo nói : « Sao lại gọi rằng uổng ? » Trương-Liêu nói : « Uổng là uổng trong lúc lửa cháy, mà không đốt dặng nhà người là đũa giặc trong nước. » Tào-Tháo cả giận mà rằng : « Mi là tướng thua, sao dám nhục ta như vậy kia ? » Bèn rút gươm xốc lại mà chém Trương-Liêu. Trương-Liêu không sợ chức nào, ngựa cồ mà chịu chém. Lúc ấy sau lưng Tào-Tháo có một người nắm dừng cánh tay Tào-Tháo lại ; một người qui trước mặt Tào-Tháo mà can gián.

Ấy là : *Lữ-Bố xin tha mà bị giết,*
Trương-Liêu mắng nhiệt lại còn thân.

Muốn biết người cứu Trương-Liêu ấy là ai, và nghe hồi sau phân giải.

ĐỆ NHỊ THẬP HỒI

Nơi Hứa-diên, Tào-Tháo đi săn.

Trong nội-các, Đông-Thừa vâng chiếu.

Khi Tào-Tháo giao gươm muốn giết Trương-Liêu, thì có Huyền-Đức nắm dừng cánh tay, Vân-Trường qui nơi trước mặt. Huyền-Đức nói ; « Người này có lòng ngay thẳng, đáng để mà dùng. » Vân-Trường nói ; « Vốn tôi quen biết Văn-Viễn là người trung nghĩa. Nay tôi nguyện đem tánh mạng mà bảo lãnh cho va. » Tào-Tháo quẩn gươm mà cười rằng ; « Ta cũng biết Văn-Viễn là người trung nghĩa ; nên ta mới điều mà chơi. » Bèn mở trời và cởi áo của mình ra mà mặc cho Trương-Liêu, rồi mời lên ngồi, Trương-Liêu cảm ý ấy nên chịu đầu. Tào-Tháo phong cho Trương-Liêu làm Trung-lang-tướng, lại cho tước là Quang-nội-hầu, rồi khiến chiêu an Tang-Bá. Tang-Bá nghe Lữ-Bố dả thác Trương-Liêu dả đầu, thì cũng dẫn bốn bộ binh mà qui hàng. Tào-Tháo cũng hậu thưởng, Tang-Bá lại chiêu an Tôn-Quang, Ngô-Đôn, Giản-Lễ ra đầu luôn, duy có một mình Xương-Hy chưa chịu qui thuận. Tào-Tháo phong cho Tang-Bá làm Lang-nhà-tướng. Còn bọn Tôn-quang cũng đều phong quan, mà khiến giữ địa phận mé biển Thanh-châu và Từ-châu. Gia tiên của Lữ-Bố thì chờ về Hứa-Đô hết.

Tào-Tháo khao thưởng tam quân rồi thì truyền dỡ trại mà ban sư. Đi ngang qua Từ-châu, trăm họ đốt hương quì dọc đường mà xin để cho Huyền - Đức làm Từ-châu-mục. Tào-Tháo nói « Lưu-sư-quân có công rất lớn, phải về châu vua mà lãnh chức, rồi sẽ trở lại không muộn gì. » Bá tánh đều lay tạ. Tào-Tháo khiến Xa-kị-tướng quân là Xa-trụ quyền lãnh Từ-châu-mục : còn mình thì đem binh về Hứa-Xương, mà phong thưởng cho các tướng từng chinh và để Huyền-Đức lại tướng phủ; nơi viện phía tả mà an trú.

Ngày thứ, vua Hiến-Đế lâm triều, Tào-Tháo dâng biểu mà tâu quân công của Huyền-Đức, lại dẫn Huyền-Đức đến ra mắt vua. Huyền-Đức mặc đồ triều phục mà lay nơi đơn tri. Vua vờ lên điện mà hỏi rằng : « Ông của khanh là ai ? » Huyền-Đức tâu rằng : « Tôi là dòng của Tỉnh Vương nơi Trung-Sơn, chắt của vua Hiếu-Kiến-Hoàng-đế, cháu của Lưu-Hùng, con của Lưu-Hoảng. » Vua dạy lấy phở-ý mà xét lại. Quan Tông-chánh-Khanh xưng đọc rằng :

« Vua Hiếu-Kiến Hoàng-Đế sanh mười bốn người con ;
« con thứ bảy là Trung-sơn-tĩnh-vương là Lưu-Thắng,
« Thắng sanh ra Lục thành đình hầu là Lưu-Trinh, Trinh
« sanh ra Tái-hầu là Lưu-Ngang, Ngang sanh ra Chương
« hầu là Lưu-Lộc. Lộc sanh ra Nghi-thủy-hầu là Lưu-
« Luyến. Luyến sanh ra Khâm-dương-hầu là Lưu-Anh,
« Anh sanh ra An-quốc-hầu là Lưu-Kiến ; Kiến sanh ra
« Quảng-lãng-hầu là Lưu-Ai, Ai sanh ra Giao-thủy-hầu là
« Lưu Hiến, Hiến sanh ra Tổ-ấp-hầu là Lưu-Thơ, Thơ
« sanh ra Kỳ-dương-hầu là Lưu-Nghị, Nghị sanh ra Nghi-
« trạch-hầu là Lưu-Tắc, Tắc sanh ra Dĩnh-nguyên-hầu là
« Lưu-Đạc, Đạc sanh ra Phong-linh-hầu là Lưu-tất-Nghi
« Tất-Nghi sanh ra Tế-xuyên-hầu là Lưu-Huệ, Huệ sanh ra
« Đông-quận-phạm-linh là Lưu-Hùng, Hùng sanh ra Lưu-
« Hoảng, Hoảng không làm quan ; nay Lưu-Bị là con của
« Lưu-Hoảng đó. »

Vua sắp theo thế phở thì Huyền-Đức là chú vua. Vua cả mừng, mời vào điện riêng lấy lễ chú cháu mà đãi. Vua nghĩ thầm rằng : « Tào-Tháo lộng quyền, việc nước đều không kể trẫm. Nay dựng một người chú anh hùng như vậy, thì đã có kẻ giúp trẫm rồi. » Bèn phong cho Huyền

Đức làm Tả tướng quân, Nghi thành dinh hầu; lại bày yến mà khoản đãi. Mảng tiệc rồi, Huyền-Đức tạ ơn mà lui ra. Từ ấy người người đều gọi Huyền-Đức là Lưu-hoàng-thúc.

Tào-Tháo về phủ, thì Tuân-Vức cùng một bọn mưu sĩ vào ra mắt mà thưa rằng: « Lịnh thiên tử nhìn Lưu-Bị là chú chúng tôi e không ích gì cho Minh-công. » Tào-Tháo nói: « Vua dả nhìn va là Hoàng-thúc. Ta dùng chiếu của lịnh thiên tử mà khiến va, thì va phải phục ta, huống chi nay ta để va tại Hứa-đô, tiếng tuy gần vua, kỳ thiết là ở trong bàn tay ta, còn sợ chi nữa? chớ lo của ta là thái huy Dương-Buru, vẫn là bà con với Viên-thuật, nếu nó làm nội ứng cho Viên-thiệu và Viên-thuật thì làm hại chẳng nhỏ đâu. Ta phải trừ đi mới dặng. » Bèn khiến người vu cáo cho Dương-Buru là giao thông với Viên-thuật. Rồi bắt Dương-Buru mà hạ ngục, khiến Mảng-Lủng làm án mà trị tội.

Lúc ấy quan Thái-thú quận Bắc-hải là Khổng-Dung còn ở Hứa-đô, thấy vậy thì cang Tào-Tháo rằng: « Dương-công có thanh đức đã bốn đời, lẽ đâu như việc họ Viên mà bắt tội người? » Tào-Tháo nói: « Ấy là ý của triều đình chớ không phải tại ta đâu. Khổng-Dung nói: « Giã như vua Thành-Vương giết Thiệu-Công, mà Châu-công nói mình không biết cũng dặng sao? » Tào-Tháo bắt dặt dĩ mới bãi tước quan của Dương-Buru mà đuổi về làng. Quang Nghi-lang là Triệu-Ngạn giận Tào-Tháo làm ngang, mới dưng sớ mà hạch tội Tào-Tháo là chẳng vâng chỉ vua tự chuyên mà bắt tội đại thần. Tào-Tháo cả giận, bèn bắt Triệu-Ngạn mà giết đi. Từ ấy bá quan không có người nào mà không sợ Tào-Tháo. Mưu sĩ là Trần-Dục nói với Tào-Tháo rằng: « Nay Minh-công oai danh càng ngày càng thịnh, sao chưa như lúc này mà vậy việc Vương-bá đi? » Tào-Tháo nói: « Vây cánh của trào đình còn nhiều, chưa nên khinh động, để ta thỉnh thiên-tử đi săn, dặng xem thử động tịnh thế nào. » Nói rồi chọn ngựa hay, chó săn giỏi và cung tên, rồi nhóm binh nơi ngoài thành. Tào-Tháo mới vào thỉnh Thiên-tử đi săn. Vua nói: « Việc săn bắn trăm e chẳng phải lẽ chánh. » Tào-Tháo nói: « Vi Đế-vương xưa kia còn có bốn mùa đi săn bắn, dặng

mà thị võ cùng thiên hạ, nay đang lúc bốn biển bối rối, phải mượn cờ sấm bắn dặng mà giãn võ. » Vua chẳng dám cãi, bèn lên ngựa tiêu-diêu, mang cung tên, ngựa loan-giá mà ra thành. Huyền-Đức cùng Quang, Trương đều cầm cung đai tên, trong thì mang giáp yểm-tâm, tay cầm đồ binh khí, dẫn vài tên quân kỵ theo vua mà ra Hứa-xương. Còn Tào-Tháo thì cỡi ngựa phi-diễn dẫn mười muôn binh, đi với lính Thiên-tử mà sẵn nơi Hứa-diễn. Quân-sĩ giàn cuộc vi trường, xung quanh rộng hơn hai trăm dặm. Tào-Tháo đi kề ngựa với vua, song chịu sự lại có một đầu mà thôi. Sau lưng đầy những tướng-sĩ tâm phúc của Tào-Tháo, còn văn võ bá quan thì đi theo xa xa, chớ không dám tới gần. Khi Hiến-đế dục ngựa thẳng đến Hứa-diễn ; thì thấy Lưu-huyền-Đức đứng nơi bên đàng. Vua nói : « Nay trẫm muốn xem Hoàng-thức sấm bắn thế nào. » Huyền-Đức lãnh mạng, lên ngựa, vừa có một con thỏ trong cỏ nháy ra. Huyền-Đức bắn một mũi tên trúng con thỏ ấy. Vua khen giậy, qua khỏi bờ đất, bỗng thấy trong rừng rậm, nháy ra một con hưu lớn, vua bắn luôn ba mũi tên mà không trúng, bèn giay lại nói với Tào-Tháo rằng : « Khanh bắn đi. » Tào-Tháo lấy cung báu tên vàng, của vua mà bắn một mũi, trúng nhắm vai con hưu ấy, liền ngã nơi trong cỏ. Quân-thần-tướng-sĩ thấy tên vàng, ngỡ là vua bắn trúng, đều chạy đến trước vua mà tung hô vạn tuế. Tào-Tháo giục ngựa ra ngay trước mặt vua mà rước chịu lấy ấy. Ai ai đều thất sắc. Vân-Trường đứng sau lưng Huyền-Đức, thấy vậy cả giận, dững cặp mày tằm, trợn đôi mắt phụng, hươi đao quất ngựa, xông ra muốn chém Tào-Tháo. Huyền-Đức thấy vậy lật đật khoát tay và nháy mắt. Quang-Công thấy ý anh như vậy thì không dám sấn tới. Huyền-Đức lại nghiêng mình thi lễ mà khen mừng Tào-Tháo rằng : « Thừa-tướng bắn hay, ít ai sánh kịp. » Tào-Tháo cười rằng : « Ấy là phước lớn của lính Thiên-tử đó. » Bèn trở ngựa lại mà khen mừng Thiên-tử, song cũng không trả cung báu lại, để mình mang lấy mà thôi. Cuộc sấm bãi rồi thì bày tiệc yến nơi Hứa-diễn, yến xong rồi thì ngựa giá về Hứa-dô, các tướng đều về nghỉ.

Vân-Trường hỏi Huyền-Đức rằng : « Tào-tặc khi vua như vậy, tôi muốn giết nó, dặng mà trừ hại cho nước, sao anh lại cản tôi ? » Huyền-Đức nói : « Liện chuột sợ bễ đồ ; Tào-Tháo đứng cách vua có một đầu ngựa, mà người tâm phúc của nó thì ủng hộ xung quanh, nếu em nóng giận vội tính mà khinh việc dấy động, chẳng may mà việc không xong, phạm nhằm Thiên-tử, thì tội ấy đổ về cho bọn ta. » Vân-Trường nói : « Ngày nay chẳng giết thẳng giặc ấy, thì sau ắt sanh họa. » Huyền-Đức nói : « Việc ấy chẳng nên nói với ai hết. »

Còn vua Hiến-Đế về đến cung thì khóc mà nói với Phục-hoàng-hậu rằng : « Trẫm từ lên ngôi đến nay, gian hùng đều dấy, trước đã bị nạn Đông-ly-rát, sau lại bị bọn Lý-Thôi, Quách-Tị, người thường cũng chưa chịu cái khổ ấy, duy có trẫm với khanh chịu như vậy mà thôi. Sau gặp Tào-Tháo dấy thì ngờ là tôi xã tắc, té ra nó cũng chuyên chánh lộng quyền, riên làm oai phước, mỗi khi trẫm thấy nó thì cũng như đeo chông gai vào mình, hôm nay nó ra rước chịu lời tung hô tại Vi-trường, vô lễ đã thái quá, sớm tối ắt sanh dị mưu. Nếu đến đời ấy thì vợ chồng ta không biết thoát chỗ nào ! » Phục-hoàng-hậu nói : « Hàng Công-khanh cả trào, đều ăn lộc nhà Hán, lại không có người nào mà cứu quốc nạn dặng sao ? » Nói chưa dứt lời, bỗng có một người vào tâu rằng : « Cố-hạ cùng Hoàng-hậu chớ lo, để tôi đưng một người, ắt là trừ dặng mối hại trong nước chớ chẳng không. Vua xem lại thì là cha của Phục-hoàng-hậu tên là Phục-Huờn. Vua lau nước mắt mà hỏi rằng : Hoàng-Trượng cũng biết Tào-Tặc chuyên quyền sao ? » Phục-Huờn tâu rằng : « Việc bản hưu nơi Hứa-diễn, ai lại không thấy, nhưng mà cả trào dấy, nếu chẳng phải là dòng họ của Tào-Tháo thì là kẻ môn-hạ, hề không phải là người quốc thích, thì có ai chịu hết lòng mà trừ giặc đâu. Tôi không có quyền, khó làm việc ấy, phải phủ thác cho Xa-kị-tướng-quân là Quốc-cự Đông-Thừa thì mới dặng. » Vua phán rằng : « Đông-quốc-cự hay cứu quốc nạn, vẫn trẫm đã biết lắm. Vậy phải triệu vào mà thương nghị việc lớn. » Phục-Huờn tâu rằng : « Những người tả hữu của Bệ-hạ thì đều là người tâm phúc của Tào-tặc, nếu lậu việc ra thì bị họa

chẳng nhỏ. » Vua phán rằng : « Vậy thì tính làm sao ? » Phục-Huờn tâu : « Tôi có một kế, xin Bệ-hạ khiến may một cái áo, và lấy một sợi ngọc đá mà ban tư cho Đồng-Thừa, khi may thì may giấu trong đĩnh áo một cái mật chiếu, đặng cho Đồng-Thừa về đến nhà thấy chiếu ắt là va phải lập kế mà tính việc ấy ; làm như vậy thì dầu qui thần cũng chẳng hay đặng. » Vua khen phải. Phục-Huờn từ giả lui ra.

Vua cắt đầu ngón tay, lấy máu viết một tờ mật chiếu, rồi lên khiến Phục-hoàng-hậu lấy gấm tia gói lại mà may vào trong ngọc đá. Vua mới mặc lấy áo cẩm bào và mang giầy ngọc đá ấy mà khiến nội-sứ triệu Đồng-Thừa vào. Đồng-Thừa vào lạy ra mắt xong rồi thì vua phán rằng : « Đêm hôm qua ta cùng Hoàng-hậu, nhất đến việc khó nhọc trong lúc Bá-hà thì tưởng đến công lớn của Quốc-cựu, nên mới triệu vào mà an ủi công lao. » Đồng-Thừa cúi đầu lạy tạ. Vua dắt Đồng-Thừa ra điện, lên Thái-miếu, rồi qua Công-thần các ; vua đốt hương mà làm lễ, rồi dắt Đồng-Thừa đi xem ảnh tượng vua Hớn-cao-Tổ. Khi ấy vua phán hỏi Đồng-Thừa rằng : « Cao-tò-boàng-đế của ta xuất thân tại đâu, làm cách gì mà dựng nghiệp đặng ? » Đồng-Thừa cả kinh mà tâu rằng : « Bệ-hạ diều tôi chẳng, việc của Thánh-tổ lẽ nào Bệ-hạ không biết ? » Vua Cao-Tổ phát từ lúc làm Đình-trưởng nơi Sông-tứ, cầm gươm ba thước chém rặng mà dấy nghĩa, tung hoành bốn biển, ba năm trừ Tần, năm năm giết Sở, bèn dặng thiên hạ mà lập nghiệp muôn đời. » Vua phán rằng : Tổ-tông anh hùng làm vậy, còn con cháu thì họa nhược như vậy, thiệt cũng nên than ! » Lại chỉ tượng hai người phụ tướng mà rằng : « Hai người này có phải là Trương-Lương và Tiêu-Hà chẳng ? » Đồng-Thừa tâu rằng : Phải, vua Cao-Tổ khai cơ dựng nghiệp, thiệt nhờ sức hai người này. » Vua ngó lại thấy hai người tả hữu đứng xa, thì nói nhỏ với Đồng-Thừa rằng : « Khanh cũng dành sánh hai người này mà đứng một bên trăm đây. » Đồng-Thừa tâu rằng : « Tôi không công cán chút đỉnh gì hết, dẫu dám sánh với hai người ấy ? » Vua phán rằng : « Khanh cứu giá nơi Tây-dô, trăm không hề quên, song không biết lấy chi mà cho, duy có cẩm-bào ngọc-đá đây

thường như ở gần trăm. Nay trăm cho Khanh. » Đồng-Thừa cúi đầu lạy tạ. Vua cỡi cầm-bào-ngọc đá mà cho Đồng-Thừa và nói nhỏ rằng ; « Khanh về phải xem cho kỹ và chớ phụ ý trăm. » Đồng-Thừa hội ý, bèn mặt cầm-bào mang ngọc-đái, rời từ vua mà xuống các. (Lúc ấy có người báo cho Tào-Tháo hay rằng ; Vua với Đồng-Thừa lên Công-thần-các mà nói chuyện.) Tào-Tháo lật đật vào xem thì thấy Đồng-Thừa bước ra vừa khỏi cửa. Đồng-Thừa gặp Tào-Tháo thì không chồ mà trốn lánh, cựa chẳng dả phải đứng bên dằng mà làm lễ. Tào-Tháo hỏi rằng : « Quốc-cự đi đâu vậy ? Đồng-Thừa nói : Mông ơn Thiên tử đòi tôi vào mà cho cầm-bào và ngọc-đái. » Tào-Tháo lại hỏi ; « Cớ gì lại cho như vậy ? » Đồng-Thừa nói : « Vì người nhớ công cứu giá nơi Tây-đô ngày xưa, cho nên người mới cho. » Tào-Tháo nói ; « Mở ngọc-đái ra cho ta coi. » Đồng-Thừa biết trong cầm bào và ngọc-đái ắt có mật chiếu, nên e Tào-Tháo biết dặng : thì dùng dặng không chịu mở. Tào-Tháo nạt kẻ tả hữu mau mau mở ra, coi một hồi lâu rồi cười rằng : « Quả là một ngọc-đái rất tốt. » Rồi lại biểu cỡi cái áo cầm bào ra mà coi. Đồng-Thừa sợ chẳng dám cãi, bèn cỡi áo cầm bào ra mà dưng. Tào-Tháo cầm áo cầm-bào giơ lên mặt trời xem xét kĩ lưỡng, xem áo rồi lại mặt vào cho mình và mang ngọc-đái vào, rồi day lại hỏi kẻ tả hữu rằng : « Giải vắng thế nào ? » Kẻ tả hữu khen vira. Tào-Tháo nói với Đồng-Thừa rằng : « Quốc-cự cho ta cầm bào và ngọc-đái này dặng chằng ? » Đồng-Thừa thưa rằng : « Ôn của vua cho, tôi chẳng dám cho lại, để tôi về nhà sẽ chế cái khác mà dưng cho Thừa-tướng. » Tào-Tháo nói ; « Quốc-cự lãnh cầm bào ngọc-đái này ; vậy mà có mưu kế chi không ? » Đồng-Thừa sợ nói : « Tôi đâu dám dều ấy. Như Thừa-tướng muốn, thì tôi để lại cho. » Tào-Tháo nói : « Ông chịu ơn của vua cho, tôi đâu dám đoạt ? ấy là dều nói chơi mà thôi. » Bèn cỡi cầm bào ngọc-đái mà trả cho Đồng-Thừa. Đồng-Thừa từ giả mà về nhà.

Đêm ấy Đồng-Thừa ngồi một mình nơi thư-viện lấy cầm bào ra xem qua xem lại kĩ lưỡng, dều không có vật chi cả mới nghĩ rằng : « Lịnh thiên tử cho ta cầm bào ngọc-đái, khiến ta xem cho kỹ thì chẳng phải là không có ý chi, nay

chẳng thấy dấu tích chi hết là có gì vậy ? » Rồi lại lấy ngọc đá mà xem xét, thì là ngọc linh-lung-trắng làm ra cái lưng con rồng nhỏ ngậm hoa, lấy gấm tía mà may lại tử tế, song cũng chẳng có vật chi hết. Đồng-Thừa trong lòng nghi hoặc, để nơi trên ghế, lật qua lật lại mà kiểm, giây lâu mỗi mệt vừa muốn kéo ghế mà nằm, bỗng đầu bông đèn rớt xuống ngọc đá, mà cháy nơi phía sau. Đồng-Thừa lật đặt chụp, thì đã cháy hết một chỗ ; lòi dạng lụa trắng ra, thấy có dấu máu, bèn lấy dao cắt ra mà xem thì là chữ bằng máu của linh thiên tử viết cái mật chiếu.

CHIẾU RẰNG :

« Trẫm nghe đều lớn trong nhơn luân, thì cha con làm
« trước, thứ lớp trong tôn ty, thì vua tôi làm trọng. Mới
« đây Tào-tặc lộng quyền, khi dể vua chúa, kết liên bọn lũ,
« bại hoại triều cang ; thưởng công phạt tội chẳng kể
« đến trâm. Vì vậy, trẫm đêm ngày lo lắng, e thiên hạ
« suy lẫn. Vậy Khanh phải tướng đến công lao của Cao-
« đế dựng nghiệp, hiệp sức với những người nào trung
« nghĩa, mà trừ giết bọn gian, làm cho xã tắc an lại, thì
« tở-tông rất may. Nay trẫm cần ngón tay, lấy máu viết
« chiếu mà phú cho Khanh. Vậy phải rắng mà cẩn thận,
« chớ phụ ý trẫm. »

Năm Kiến-An thứ tư, mùa xuân tháng ba viết lời chiếu này.

Đồng-Thừa đọc rồi, thì rơi lụy đầm dề ; cả đêm nằm không an giấc. Rạng ngày thức giậy trở vào nơi thư viện lấy chiếu ra mà đọc qua đọc lại đôi ba lần, tính không ra kế, bèn để chiếu nơi trên ghế, ngồi lo kế mà trừ Tào-Tháo lo lường chưa quyết dựa ghế mà nằm, bỗng đầu quan Thị-lang là Vương-tử-Phục đến (Lúc ấy kẻ giữ cửa biết Tử-Phục là hạn thiếc của Đồng-Thừa, cho nên không dám ngăn trở, để đi luôn vào thư viện.) Tử-Phục thấy Đồng-Thừa nằm ngủ nơi ghế, lại dòm thấy trong tay áo Đồng-Thừa có cuốn lụa trắng, lòi chữ trâm ra. Tử-Phục phát nghi, lén lấy mà xem, Xem rồi thì giấu vào tay áo kêu Đồng-Thừa giậy mà rắng : « Quốc-cựu thông thả lắm hay sao, mà ngủ ngon như vậy ? » Đồng-Thừa giật mình thức giậy, thấy mất tờ chiếu ấy thì hồn bất phụ thể, tay

chơn run lập cập. Tử-Phục nói: « Ông có ý muốn giết Tào-Công, tôi phải đi cáo mới dặng. » Đồng-Thừa khóc mà thưa rằng: « Nếu anh làm như vậy thì nghiệp Hớn hết rồi ! » Tử-Phục nói: « Tôi nói chơi, chớ ông bà tôi đều ăn lộc nhà Hớn, lẽ nào tôi lại không có lòng ngay ? Tôi nguyện giúp sức với anh em mà trừ đũa giặc trong nước. » Đồng-Thừa nói: « Anh có lòng ấy thì rất may cho trong nước lắm. » Tử-Phục nói: « Phải vào nơi nhà kín, mà đồng lập Nghĩa-trang, đều liêu ba họ mà đền ơn cho nhà Hớn. » Đồng Thừa cả mừng, lấy một bút giấy trắng mà đề tên họ mình, Tử-Phục cũng đề tên họ mình vào đó. Đề xong, thì Tử-Phục nói: « Có tướng quân là Ngô-tử-Lang kết bạn với tôi rất hậu, vậy phải đồng mưu với va. » Đồng Thừa nói: « Tôi đại thần cả trào duy có quan Trường-thủy-hiệu-húy là Xung-Tập và quan Nghi-Lang là Ngô-Thạc thiết kẻ tâm phúc của tôi, đều dặng đồng mưu. » Đang lúc thương nghị thì có gia đồng vào báo rằng: « Có Xung-Tập và Ngô-Thạc đến thăm. » Đồng thừa nói: « Ấy là trời giúp ta đó. » Bèn biểu Tử-Phục tạm lánh nơi sau bình phuông. Đồng-Thừa ra rước hai người ấy vào thư-viện mà thết trà. Xung-Tập hỏi: « Việc săn bắn nơi Hứa-diên, ông có ý giận chằng ? » Đồng-Thừa nói: « Tuy giận, mà không biết làm sao. » Ngô-Thạc nói: « Ta quyết giết đũa giặc ấy; ngặt vì không ai giúp ta. » Xung-Tập nói: « Vì nước mà trừ hại, tuy thác cũng chằng hờn. » Vương-tử-Phục ở sau bình phuông bước ra mà nói rằng: « Hai người muốn giết Tào-thừa-tướng, tôi phải đi cáo mới dặng; vậy có Đồng-quốc-cựu làm chứng cho tôi. » Xung-Tập giận nói: « Tôi ngay không sợ thác, bọn ta thác mà là quỷ nhà Hớn, thì còn hơn người sống mà a dua với đũa giặc. » Đồng-Thừa cười rằng: « Bọn tôi đang lo việc ấy, muốn đến ra mắt hai ông, lời của Vương-thị-Lang đó là lời nói chơi. » Bèn lấy chiếu trong tay áo ra cho hai người ấy xem. Hai người thấy chiếu thì sa nước mắt đầm dề. Đồng-Thừa xin biên tên vào sổ. Tử-Phục nói: « Hai ông ở đây đợi tôi, dặng tôi đi mời Ngô-tử-Lang đến. » Vương-tử-Phục đi chẳng bao lâu, bèn dắt Ngô-tử-Lang đến ra mắt nhau cùng đề tên vào sổ. Đồng-Thừa mời hết vào nhà sau mà uống rượu, bỗng có người báo rằng: « Có quan Thái-thú đất Tây-lương, là Mã-Đằng đến thăm, » Đồng-Thừa nói: « Ra

nói ta đau, tiếp rước không dặng. Kẻ giữ cửa ra nói y lời ấy. Mã-Đẳng cả giận mà rằng : « Đêm hôm qua ta ở ngoài cửa Đông-hoa, thấy rõ ràng ăn mặc cầm-bào ngọc-dái mà đi ra sao bây giờ lại nói đau ? Ta đến đây chẳng phải là không việc đâu, cớ sao lại ngăn trở như vậy ? » Kẻ giữ cửa vào thuật lại với Đồng-Thừa. Đồng-Thừa đứng giây nói với mấy người ấy rằng : « Các ông đợi một chút, để tôi ra coi. » Bèn ra nhà khách mà nghinh tiếp Mã-Đẳng. Mã-Đẳng nói : « Tôi vào traò tàu việc gần xong nên đến đây mà từ giả nhau, sao lại ngăn trở, mà không cho tôi vào ? » Đồng-Thừa nói : « Minh hèn có bệnh nên lỗi việc nghinh tiếp, xin miễn chấp. » Mã-Đẳng nói : « Mặt xem tươi sắc, chắc là không có bệnh chi. » Đồng-Thừa không biết lời chi mà đáp lại. Mã-Đẳng đứng giây khoác tay áo bước ra mà than rằng : « Đều chẳng phải là người cứu nước ! » Đồng-Thừa thấy nói như vậy thì cầm ở lại. Mã-Đẳng nói ; « Việc săn bắn nơi Hứa-diễn tôi giận đầy tim phổi, ông là người rất thân thích trong nước mà còn mê tửu sắc, chẳng biết lo trừ đũa giặc. Như vậy sao gọi là người cứu nạn phò tai trong nước ? » Đồng-Thừa e nói dối, bèn giả sợ mà rằng : « Tào-thừa-tướng là đại thần trong nước, traò đình tin cậy, sao ông lại buông lời ấy ? » Mã-Đẳng cả giận mà rằng ; « Cơ hội như vậy mà người còn gọi Tào-tặc là người tốt sao ? » Đồng-Thừa nói : « Tai mắt rất gần xin nói nhỏ nhỏ vậy. » Mã-Đẳng nói : « Những lũ ham sống sợ chết, có đủ chi mà luận việc lớn. » Nói rồi lại muốn đứng giây. Đồng-Thừa biết Mã-Đẳng trung nghĩa, thì nói rằng : « Xin ông bớt giận, để tôi cho ông coi một vật. » Bèn mời Mã-Đẳng vào thư viện, lấy chiếu mà đưa ra. Mã-Đẳng xem rồi, thì lòng tóc dựng lên, nghiêng răng chắc lưỡi, rướm máu đầy răng, mà nói với Đồng-Thừa rằng : « Nếu ông cứ sự dặng thì tôi kéo hết binh Tây-lương mà làm ngoại ứng cho. » Đồng-Thừa mời Mã-Đẳng vào ra mắt các quan. Các quan lấy Nghĩa-trạng ra mà biểu Mã-Đẳng ký tên. Mã-Đẳng bèn lấy rượu thich huyết mà thề rằng : « Bọn ta thề đến thác chẳng phụ lời ước, rồi chỉ năm người ngồi trên mà rằng : « Nếu dặng mười người, thì việc lớn ắc xong. » Đồng-Thừa nói : Những người trung nghĩa có đâu cho nhiều, nếu lo với người quấy thì ắc phải bị hại. » Mã-Đẳng bảo lấy bộ sỏ ra mà nghiệm

xem ; xem đến tông tộc họ Lư, thì vỗ tay mà rằng :
« Sao lại không thương nghị với người này kia ? » Các
quan đều hỏi là người nào, Mã-Đẳng mới thủng thỉnh, mà
nói tên người ấy ra.

Ấy là : *Vốn hơn Quốc-cự vàng minh-chiếu.*
Lại thấy Thúc-hoàng giúp Hớn-trào.

ĐỆ NHỊ THẬP NHỨT HỒI

Tào-Tháo đặt rượi luận anh hùng

Quang-Công gạt giặc giết Xa-Trụ

Lúc ấy bọn Đồng-Thừa hỏi Mã-Đẳng rằng : « Ông muốn dùng người nào ? » Mã-Đẳng nói : « Có quan Dự-châu-mục là Lư-huyền-Đức ở đây, sao không thương nghị với va ? » Đồng-Thừa nói : « Người là chú vua, ngặt vì va đương dựa với Tào-Tháo, e va không chịu làm việc này. » Mã-Đẳng nói : « Tôi xem trong cuộc vi-trường ngày trước, lúc Tào-Tháo ra rước chịu lời tung hô thì Vân-Trường ở sau lưng Huyền-Đức có ý muốn giết Tào-Tháo Huyền-Đức liếc trừng va mới chịu thôi, Huyền-Đức chẳng phải là không muốn giết Tào-Tháo, hèn vì vây cánh của Tào-Tháo đông lắm, va e sức chẳng kịp ? Nếu ông nói đến va thì va ắt chịu. » Ngô-Thạc nói : « Việc ấy chẳng nên gấp, phải thủng thảng mà thương nghị. » Rồi đó ai về dinh nấy.

Bữa sau, lúc đêm tối Đồng-Thừa đem chiếu ấy thẳng qua nhà công quán của Lư-huyền-Đức ; kẻ coi cửa vào báo cho Huyền-Đức hay. Huyền-Đức ra rước vào nhà sau mời ngồi. Quang, Trương đứng hầu hai bên. Huyền-Đức nói : « Quốc-cự đến đây ban đêm, có việc chi chẳng ? » Đồng-Thừa nói : « Ban ngày cỡi ngựa mà thăm nhau, thì e Tào-Tháo sanh nghi, nên phải ra mắt nhau lúc đêm tối như vậy. Ngày trước trong cuộc vi-tràng Quang-Công muốn giết Tào-Tháo, tướng-quân lại nháy nhỏ lắc đầu mà báo thôi là ý chi vậy ? » Huyền-Đức thất kinh mà rằng : « Sao ông lại biết ? » Đồng-Thừa nói : « người đều chẳng thấy, duy có một mình tôi thấy mà thôi. » Huyền-Đức liệu bề giấu không dặng bèn tỏ thiệt rằng : « Em tôi thấy Tào-Tháo vượt bực, nên mới phát giận mà làm như vậy. » Đồng-Thừa dậy mặt mà khóc rằng :

Tôi con của triều đình, nếu dặng như Vân-Trường hết thì có lo chi là không thái bình ! » Huyền-Đức e Tào-Tháo khiến va đến dọa, bèn giả chước rằng : « Tào-thừa-tướng trị nước, lo gì là chẳng thái-bình ? » Đông-Thừa biến sắc đứng dậy mà rằng : « Ông là Hoàng-thúc của Hôn trào, nên tôi mới các gan trái mặt đến lo cùng nhau, sao ông lại dối tôi như vậy ? » Huyền-Đức nói : « Tôi e quốc-cựu có đều dối, cho nên mới thử nhau mà thôi » Đông-Thừa thấy nói thì lấy chiếu ra mà bảo Huyền-Đức xem. Huyền-Đức thương và giận chẳng xiết. Đông-Thừa lại lấy nghĩa trạng trao ra ; thì có sáu vị, một là Xa-ki-tướng quân Đông-Thừa ; hai là Công-bộ-thị-lang Vương-tử-Phục ba là Trường-thủy-hiệu-húy Xung-Tập ; bốn là Nghị-lang Ngô-Thạc ; năm là Chiêu-tính-tướng-quân Ngô-tử-Lang ; sáu là Tây-lương-thái-thú Mã-Đẳng. Huyền-Đức nói ; « Ông đã vâng chiếu trừ giặc, lẽ nào tôi lại không liêu thân khuyến mả sao ? » Đông-Thừa lạy tạ và xin ký tên vào nghĩa trạng ấy. Huyền-Đức cũng đề là Tả-tướng-quân Lưu-Bị. Ký tên xong rồi thì giao cho Đông-Thừa cất. Đông-Thừa nói : « Xin đề thêm ba người nữa cho đủ mười người nghĩa, rồi sẽ toan trừ quốc tặc. » Huyền-Đức nói : « Việc ấy phải huồn huồn mà làm, chẳng nên tiết lậu cùng ai. » Hai người thương nghị với nhau cho đến canh năm, rồi mới từ giả nhau mà đi.

Từ ấy Huyền-Đức lo phòng Tào-Tháo mưu hại mới ra sau vườn mà trồng rau, thân đi tưới cây, dặng mà làm kế giả dại. Quang, Trương nói : « Sao anh không lưu tâm về việc thiên hạ đại sự, lại học làm những việc của tiểu nhơn, là ý chi vậy ? » Huyền-Đức nói : « Ấy chẳng phải chỗ hai em biết dặng. » Hai người không dám hỏi nữa.

Ngày kia Quang, Trương đều đi khỏi. Huyền-Đức đang tưới rau nơi sau vườn, Hứa-Chữ, Trương-Liêu dẫn vài mươi người đi thẳng vào vườn mà rằng : « Thừa-tướng dạy mời, xin Sứ-quân đi bây giờ đây. » Huyền-Đức cả sợ mà hỏi rằng ; Có việc chi gấp chẳng ? » Hứa-Chữ nói ; « Không biết chuyện chi, người dạy tôi đến mời mà thôi. » Huyền-Đức phải theo hai người ấy, vào phủ mà ra mắt Tào-Tháo. Tào-Tháo cười rằng : « Ông ở nhà đã làm nên việc lớn dữ a ! » Huyền-Đức nghe nói thì thất kinh, mặt như sắc đất. Tào-Tháo cầm tay Huyền-Đức giắt

thăng ra sau vườn mà rằng : « Huyền-Đức học lập vườn có khi nực lắm hé ? » Huyền-Đức nghe vậy mới an lòng mà đáp rằng ; « Không chuyện chi nên phải làm cho giải khuây mà thôi. » Tào-Tháo nói : « Tôi thấy nhánh mai đơm bông thớ thớ thì nhớ đến lúc đi đánh Trương-Tú, dọc đường hết nước, tướng sĩ đều khát, tôi mới biến ra một chước ; lấy roi chỉ tới mà rằng , *Trước mặt có rừng mai kia kia !* Quân-sĩ nghe nói, ai ai đều đồ nước miếng mà hết khát nước. Nay thấy cây mai này, chẳng lẽ mà không thưởng cho vui, thì mới đặt rượu ngon, nên mời Sứ-quân đến mà vui vầy một tiệc nơi tiểu-đình. » Huyền-Đức nghe nói tâm thần mới an. Bèn theo ra tiểu-đình thì đã sẵn bày đồ đạc ve chén. Hai người ngồi ngang nhau mà ăn uống vui vầy. Rượu vừa nửa chừng, bỗng đâu mây bay đen trời, dông mưa ào tới ; quân-sĩ chỉ rằng : « Rõng lấy nước kia kia ! » Tào-Tháo và Huyền-Đức ra xem. Tháo mới hỏi Huyền - Đức rằng ; « Sứ-quân biết rõng biến hóa thể nào chẳng ? » Huyền-Đức nói : « Chưa biết cho rõ lắm. » Tào-Tháo nói : « Tánh rõng bay lớn hay nhỏ, hay thăng hay an, khi lớn thì làm mây mưa sa mù, khi nhỏ thì ẩn bóng giấu hình, thăng thì bay tuông nơi vô trụ, ẩn thì lộn núp dưới ba đào : nay lúc mùa xuân, rõng nương theo thời mà biến hóa ; cũng như người đắc chí, mà tung hoành trong bốn biển vậy ; rõng là một vật sánh đặng với bực anh hùng trên đời. Huyền-Đức trải khắp bốn phương đã lâu, có lẽ biết đặng anh hùng trong đời này, xin chỉ thử ra coi. » Huyền-Đức nói : « Bị còn mắt thịt, lẽ đâu biết đặng anh hùng. » Tào-Tháo nói : « Chớ có khiêm nhường chi cho quá như vậy. » Huyền-Đức nói ; « Tôi nhờ ngài giúp sức, nên mới đặng làm quan tại trào ; còn anh hùng trong thiên hạ, thiệt chưa biết đặng. » Tào-Tháo nói ; « Tuy không biết mặt, song cũng nghe danh chớ. » Huyền-Đức nói : « Đất Hoài-nam có Viên-Thuật, binh nhiều lương đủ, cũng đáng gọi là anh hùng. » Tào-Tháo cười rằng : « Nó là xương khô trong má, chẳng sớm thì muộn, tôi cũng bắt nó chớ không. » Huyền-Đức nói : « Bất Hà-bắc Viên-Thiệu, bốn đời đều làm đến chức tam-công, trong nhà nhiều quan lại củ, nay chiếm cứ đất Kỳ-châu, bộ hạ rất nhiều, cũng nên gọi là anh hùng. » Tào-Tháo lại cười rằng : « Viên-Thiệu sắc thì dữ mà mặt thì mỏng, ham mưu mà không

quyết đoán, làm việc lớn thì tiếc thân, thấy lợi nhỏ thì quên mạng, chẳng phải là anh hùng đâu.» Huyền-Đức nói: « Có một người danh gọi là Bác-tuấn, oai trấn chín châu, tên là Lưu-kiền-Thăng, người ấy đáng gọi là anh hùng.» Tào-Tháo nói: « Lưu-Biểu có danh mà không có thiệt, chẳng phải là anh hùng đâu.» Huyền-Đức nói: « Có một người huyết khí rất mạnh, đứng đầu trong đất Giang-đông, tên là Tôn-bá-Phù, thiệt cũng đáng gọi là anh hùng.» Tào-Tháo nói: « Tôn-Sách mượn danh của cha, cũng không phải là anh hùng đâu.» Huyền-Đức nói: « Còn như Lưu-quí-Ngọc bên Ích-châu, đáng gọi là anh hùng chẳng? » Tào-Tháo nói: « Lưu-Chương tuy dòng Tôn-thất, song thiệt là chó giữ nhà, có chi mà gọi anh hùng dặng? » Huyền-Đức nói: « Như bọn Trương-Tú, Trương-Lồ, Hàng-Toại thì là làm sao? » Tào-Tháo vỗ tay cả cười mà rằng: « Bọn ấy là lục lục tiểu nhơn có ra gì đâu mà nói đến.» Huyền-Đức nói: « Ngoài bọn ấy nữa thì thiệt tôi không biết.» Tào-Tháo nói: « Hề đừng anh hùng, thì trong dạ cho có chí lớn, bụng cho có mưu hay; gồm dẫu mấy võ trụ, có chí nuốt trời mưa đất, mới thiệt anh hùng.» Huyền-Đức nói: « Ai mà sánh dặng đều ấy? » Tào-Tháo lấy tay chỉ Huyền-Đức, rồi chỉ lại mình mà rằng: « Nay đứng anà hùng trong thiên hạ, duy Sứ-quân với Tháo mà thôi.» Huyền-Đức nghe nói thất kinh, đôi đũa cầm trong tay bỗng rớt xuống đất. (Lúc ấy trời đang mưa lớn, sấm sét cả rền.) Huyền-Đức thủng thẳng cúi đầu lượm đũa mà rằng: « Một tiếng oai sấm mà đến đôi này! » Tào-Tháo cười rằng: « Đại-trượng phu cũng sợ sấm nữa sao? » Huyền-Đức nói: « Đến đôi đức thánh-nhơn nghe sấm to gió lớn còn đôi sắc, có lẽ nào mà chẳng sợ? » Té ra đem chuyện nghe lời nói rớt đũa mà che chỗ hết rồi. Tào-Tháo bèn chẳng nghi Huyền-Đức chút nào hết.

Người đời sau có làm thơ mà khen rằng

*Chun vào hang cộp tạm thê thân.
Song dạ đã rành việc nghĩa nhơn.
Khéo mượn sấm vang mà yếm sức,
Túy cơ ứng biến rất tinh thần.*

Trời vừa dứt mưa thì thấy hai người cầm gươm xông vào vườn, mà đứng giữa sân. Quân hầu ngăn trở không lại. Tào-Tháo xem ra là Quang-Công với Trương-Phi. (Nguyên hai người đi tập bắn ngoài thành mới về, nghe nói có Trương-Liêu và Hứa-Chữ đến mời Huyền-Đức đi, bèn lật đật đến thăm coi, nghe nói Huyền-Đức ở sau vườn thì e có sơ thất, mới xông lược vào đó, thấy Huyền-Đức với Tào-Tháo ngồi ngang nhau mà uống rượu, thì hai người đứng lại. Tào-Tháo hỏi: Hai người đi đâu? » Vân-Trường nói: « Nghe Thừa-tướng với anh tôi uống rượu, nên đến mua gươm mà giúp vui. » Tào-Tháo cười rằng: « Đây chẳng phải là Hồng-môn hội yến đâu mà phòng dùng Hạng-Trang Hạng-Bá. » Huyền-Đức cũng cười. Tào-Tháo dạy lấy rượu cho hai Phan-Khoái uống mà dăng lòng sợ. Quang, Trương đều tạ ơn.

Mãng tiệc rồi thì Huyền-Đức từ Tào-Tháo mà về. Vân-Trường nói: « Làm cho hai đứa tôi sợ hết sức. » Huyền-Đức đàm chuyện rớt dũa, nói lại cho Quang, Trương nghe. Quang, Trương hỏi: « Ấy là ý gì vậy? » Huyền-Đức nói: « Ta mà học làm vườn, là có ý muốn làm cho Tháo biết ta không chí lớn, chẳng dè Tào-Tháo lại gọi ta là anh hùng, nên ta thất kinh mà buông dũa, lại e Tào-Tháo sanh nghi, mới phải dối rằng sợ sấm. » Quang, Trương đều nói: « Anh thiệt thấy xa. »

Bữa sau Tào-Tháo lại Huyền-Đức nữa. Đang lúc uống rượu thì có người vào báo nói: « Mãng-Lũng đi thám thính Viên-Thiệu, mới về. » Tào-Tháo dò vào mà hỏi thì Mãng-Lũng nói: « Công-tôn-Toản đã bị Viên-Thiệu, dẹp rồi. » Huyền-Đức vội vã hỏi rằng: « Xin nói rõ cho tôi nghe với. » Mãng-Lũng nói: « Toản đánh với Thiệu không lại, đắp thành tứ vây, trên có lập lầu cao mười trượng tên là lầu Diệt-kinh, chứa lúa ba mươi muôn斛, đề mà kiên thủ, tướng-sĩ ra vào không ngớt, hễ hoặc có người bị vây mà chúng tướng xin cứu, thì Công-tôn-Toản nói: Nếu cứu một người, thì mấy người sau hễ có ra đánh thì trông cứu mà thôi, chớ không chịu liều thác mà đánh. Bèn không chịu cứu. Bởi cơ ấy binh Viên-Thiệu đến, thì binh của Công-tôn-Toản qui hàng rất nhiều, Toản cô thế, mới khiến người đem thư đến Hứa-dô mà cầu cứu. Chẳng ngờ đi giữa đường, bị quân của Viên-Thiệu bắt dặng; Toản lại gửi thư cho

Trương-Yên, lên ước cũ hoả làm hiệu, dặng làm lý ứng ngoại hiệp, người đem thơ lại bị Viên-Thiệu bắt dặng, rồi ra ngoài thành nôi lửa mà dụ Công-tôn-Toản. Công-tôn-Toản ra đánh, thì binh phục bốn phía đều giậy, quân mã hao hết phân nửa. Bèn lui vào thành mà kiên thủ lại bị Viên-Thiệu đào đất thẳng vào dưới lầu chồ Công-tôn-Toản ở mà nôi lửa lên. Toản không dặng chạy mới giết vợ con thất cô mình mà thất, té ra cả nhà đều bị chết thiêu hết. Nay Viên-thiệu dặng quân của Toản thịnh thế càng thạnh, em của Viên-thiệu là Viên-thuật ở Hà-nam, kiêu xi quá độ, chẳng thương binh dân, chúng đều bội phản. Cho nên Viên-thuật khiến người qua nói mình muốn đem ấn giao cho Viên-thiệu xưng đế. Viên-thiệu muốn lấy ngọc lý ấy, Viên-thuật hứa mình đem đến. Vì vậy Viên-thuật đã muốn bỏ Hoài-nam mà qua Hà-bắc, nếu hai người hiệp lực với nhau thì khó thâu phục dặng, xin thừa tướng phải lo cho sớm. » Huyền-Đức nghe nói Công-tôn-Toản thất, nghĩ tới ơn tiếng cũ mình ngày xưa, thì thăm thương chẳng xiết, lại chẳng biết Triệu-tử-Luông lưu lạc về đâu, cho nên trong lòng chẳng an ; bèn nghĩ thăm rằng : « Nếu ta chẳng như lúc này mượn cờ mà thoát thân, còn đợi chừng nào nữa ? » Bèn đứng dậy thưa với Tào-Tháo rằng : « Nếu Thuật đầu Thiệu, ắc đi ngả Từ-châu mà qua tôi xin một đạo binh, đến chận nửa dặng mà đánh, thì Thuật ắc bị cầm. » Tào-Tháo cười rằng : « Để mai tôi tâu vua rồi sẽ phát binh. »

Ngày thứ Huyền-Đức vào chầu vua. Tào-Tháo khiến Huyền-Đức đốc lãnh năm muôn người ngựa, lại sai Châu-Linh và Lộ-Chiêu đi theo. Huyền-Đức tạ từ vua. Vua khóc mà đưa đi. Huyền-Đức về đến chỗ ngụ, trọn đêm thâu góp đồ binh khí, yên ngựa, đeo ấn tướng-quân rồi thôi thúc đi liền. Đông-thừa đưa khỏi mười dặm dặng. Huyền-Đức nói : « Quốc cữu rắng mà chờ, tôi đi đây ắc có báo mạng. » Đông-thừa nói : « Ông hãy lưu tâm, chớ phụ ý vua. » Hai người bèn từ biệt nhau mà đi.

Lúc ấy Quang, Trương ngồi trên ngựa hỏi rằng : « Anh ra trận chiến này, có sao mà lạt dật dữ vậy ? » Huyền-Đức nói : « Ta như chim trong lồng, cá trong lưới, đi phen này đây là : Cá vào biển cả, chim lại non cao, không

còn bận buộc lưới hồng nữa. » Bèn khiến Quang, Trương thôi thúc binh của Châu-Linh, và Lộ-Chiêu đi cho mau.

Lúc ấy Quách-Gia Trình-Dục đi tra xét tiền lương mới về nghe nói Tào-Tháo đã khiến Huyền-Đức đem binh ra Từ-châu thì lật đật vào cang rằng : » Sao thừa tướng lại khiến Huyền-Đức đốc binh ? » Tào-Tháo nói : « Ta muốn chặn đàn ; của Viên-thuật. » Trình-Dục nói : « Lúc Lư-Bị làm Dự-châu-mục bọn tôi xin giết va, thừa-tướng chẳng nghe ; nay lại phái binh cho va, ấy là thả rông vào biển, buôn cộp về rừng, ngày sau muốn trị va thì dễ dặng lắm sao. » Quách-Gia nói : « Thừa tướng dẫu chẳng giết Lư-Bị, cũng chẳng nên khiến va đi, người xưa có nói rằng : « Một ngày thả giặc để lo muôn đời ; xin thừa tướng xét lại. Tào-Tháo khen phải. Bèn khiến Hứa-Chữ đem năm trăm quân, tuốt theo bão Huyền-Đức trở lại. Hứa-chữ lãnh mạng ra đi.

Nói về Huyền-Đức lúc đang đi, xảy thấy phía sau buội bay lấp đầu, thì nói với Quang, Trương rằng : « Ấy là binh của Tào-Tháo theo ta đó. » Bèn lập dinh trại, khiến Quang, Trương cầm sẵn binh khi mà đứng hai bên. Hứa-Chữ đến thấy binh giáp nghiêm chỉnh, bèn xuống ngựa vào dinh mà ra mắt Huyền-Đức. Huyền-Đức nói : « Ông đến đây có việc chi ? » Hứa-chữ nói : « Tôi vâng lệnh thừa tướng, thỉnh tướng quân trở lại nghị chuyện khác. » Huyền-Đức nói : « Tướng quân ở ngoài thì có điều cũng không tuân mạng vua. Lại tôi đã tâu vua rồi, có thừa-tướng giúp lời, nay chẳng còn nghị việc chi nữa, ông hãy mau mau trở về mà thưa lại với Thừa-tướng. » Hứa-Chữ nghĩ thầm rằng : « Thừa-tướng với va xưa nay giao hậu, hôm nay cũng chẳng dạy ta đánh đập chi, thôi ta đem những lời của va mà thưa lại mặt tình Thừa-tướng tính lẽ nào. » Bèn từ giả Huyền-Đức đem binh trở lại, ra mắt Tào-Tháo mà thuật mấy lời của Huyền-Đức cho Tào-Tháo nghe. Tào-Tháo dự dự chưa quyết. Trình-Dục, Quách-Gia nói : « Lư-Bị chẳng khứng về, thì biết lòng va đã sanh biến rồi. » Tào-Tháo nói : « Ta có cho Châu-Linh, Lộ-Chiêu theo va tướng khi va chưa dám sanh biến đâu. Vả lại va đã sai đi, lẽ nào còn nói nữa. » Bèn chẳng cho rước theo Huyền-Đức.

Người sau có làm thơ khen Huyền-Đức rằng :

Thắng ngựa điem binh cứ thắng xông,

Thất lòng còn nhớ mấy lời rờng

Phá tan củi sắt hùm beo sầy.

Tháo mở xiềng đồng thả giáo long.

Nói về Mã-Đẳng khi Huyền-Đức đi rồi, kể có tờ ngoài ải về báo gấp lắm thì cũng đem binh về Tây-lương. Huyền-Đức kéo đến Từ-châu, quan Thứ-sử là Xa-Trụ ra rước yến tiệc xong, kể có Tôn-Cảng Mê-Trước đến lạy mừng. Huyền-Đức về nhà thăm viếng vợ con và sai người thám thính Viên-Thuật. Kẽ đi thám về nói : « Viên-Thuật xa xỉ thái quá, Lôi-Bạc và Trần-Lang đều về Trung-sơn hết ; Thuật thể đã suy, bèn làm thơ nhường ngôi Đế cho Thiệu. Thiệu khiến người vờ Thuật. Thuật bèn thâu góp người ngựa cùng đồ ngự dụng trong cung mà đi, bây giờ gần đến Từ-châu. » Huyền-Đức hay Viên-Thuật gần đến, bèn dẫn Quang, Trương, Thâu-Linh, Lộ-Chiêu và năm muôn quân ra, vừa gặp Kỷ-Linh đến. Trương-Phi chẳng nói chi, xông thẳng ra đánh Kỷ-Linh. Đánh chưa đặng mười hiệp, Trương Phi hét lên một tiếng dâm Kỷ-Linh nhào xuống ngựa. Binh thua vỡ chạy. Còn Viên-Thuật dẫn binh đến ; Huyền-Đức phân binh ba đạo. Châu-Linh, Lộ-Chiêu bên tả, Quang, Trương bên hữu, Huyền-Đức dẫn binh đi giữa, thấy Viên-Thuật nơi cây cờ hiệu thì cả mừng rằng : « Người là đồ phản tặc vô đạo, nay ta vưng chiếu đến đây trừ người, người phải mau bỏ tay mà chịu đầu thì mới khỏi tội. » Viên-Thuật mừng rằng : « Đồ dệt chiếu đóng dệp sao dám khinh ta ? » Bèn dục binh áp đến, Huyền-Đức tạm lui nhường hai đạo binh bên tả bên hữu riết ra, đánh giết quân của Thuật thấy năm lấp nội máu chảy thành sông sũ-tốt chạy trốn chẳng xiết kể. Lại bị Lôi-Bạc và Trần-Lang ở trong Tung-sơn ra đón dục lương tiền hết. Viên-Thuật tính về Thọ-xuân lại bị quân cướp chặn đường nên phải trú lại nơi Giang-đình, binh còn chừng một ngàn dư mà lại đều là bọn lão nhược.

Lúc ấy trời nắng lắm lương thực hết tuyệt, duy còn lúa mạch ba mươi học, chia cho quân sĩ còn gia nhân không có mà ăn, nên bị chết đói rất nhiều, Thuật ăn cơm khô, nước chẳng vô, phải khiến đầu bếp đơm mật mà đở khác. Người đầu bếp nói : « Duy có nước mắm, chớ không có mật. »

Thuật ngồi trên giường la một tiếng lớn nhào xuống đất, mĩa máu mà thác.

Lúc ấy nhằm đời vua Khiển-An năm thứ tư tháng sáu.

Người sau có làm thơ rằng ;

*Hòn mặt đao binh giấy bốn phương
Có chi Viên-Thuật rất cường xương.
Chẳng lo cả họ làm công tướng,
Lại muốn một mình nổi đế vương.
Dữ tợn ưỡng khoe cầm ngọc tỹ,
Kiêu căng đối thối triệu thiên tường.
Khát xin chút mặt còn không dặng,
Mĩa huyết rồi đời chúng chẳng thương.*

Viên-Thuật đã thác, cháu là Viên-Dẫn đam linh cứu vợ con chạy qua Lư-giang, lại bị Từ-Mậu giết hết. Mậu đoạt dặng ngọc-tỹ, đam đến Hứa-dô mà dựng cho Tào-Tháo. Tháo cả mừng, phong cho Từ-Mậu làm quan Thái-thú đất Cao-lăng. Từ ấy ngọc-tỹ đã về tay Tào-Tháo.

Nói về Huyền-Đức hay Viên-Thuật đã thác, thì tả biểu về trào đình, và gởi thơ riêng cho Tào-Tháo. Nhứt diện khiến Châu-Linh, Lộ-Chiêu về Hứa-dô, còn quân mã để lại gìn giữ Từ-châu ; nhứt diện ra ngoài thành chiêu dụ những dân xiêu lạc mà khiến trở về làm ăn.

Khi Châu-Linh, Lộ-Chiêu về Hứa-dô ra mắt Tào-Tháo cùng nói Huyền-Đức để quân mã lại. Tháo giận muốn chém hai người ấy đi. Tuân-Vức nói : Quyển về tay Lư-Bị, hai người này biết làm sao dặng. » Tháo bèn tha. Vức lại nói : « Phải gởi thơ cho Xa-Trụ mà khiến thừa diệp trừ đi. Tháo y theo kế, lên khiến người đến ra mắt Xa-Trụ, mà truyền chỉ của Tào-Tháo. Trụ cho mời Trần-Đặng mà thương nghị việc ấy. Đặng nói : Việc ấy dễ lắm, nay Lư-Bị ra chiêu an ngoài thành, chừng một ngày thì về. Tướng quân phải khiến quân sĩ núp nơi bên thành, rồi làm bộ rước va, đọi ngựa va vừa đến, thì chém va liền, còn tôi ở trên thành, bảng cho đạo binh sau dừng lại, thì việc lớn phải xong. » Trụ y theo. Trần-Đặng về ra mắt cha là Trần-Quê cùng nói việc ấy lại, Quê khiến Đặng đến báo trước cho Huyền-Đức hay. Đặng vung mạng cha, dục ngựa đi báo, vừa gặp Quang, Trương, bèn

nói như vậy như vậy... (Nguyên Quang, Trương về trước Huyền-Đức về sau) Trương-Phi nghe dặng, thì ý muốn đánh nhau, Vân-Trường nói : « Nó núp nơi bên thành mà đợi, nếu ta đến ắt phải thua, ta có một kế giết dặng Xa-Trụ. Vậy phải nhưn đêm tối giả làm quân của Tháo đến Từ-châu, gạt Xa-Trụ ra rước, rồi chặn mà giết đi. Trương-Phi khen phải. (Nguyên quân bộ hạ ấy, đều có cờ hiệu của Tào-Tháo, y giáp cũng đồng. Đêm ấy vừa canh ba, đến bên thành kêu cửa. Trên thành hỏi là ai ? Chúng đều đáp rằng ; « Tào-thừa-tướng sai Trương-văn-Viên đem quân mã đến. Quân báo cho Xa-Trụ hay, Xa-Trụ thỉnh Trần-Đặng đến thương nghị rằng : « Nếu chẳng ra rước ắt sanh nghi, bằng ra rước lại e gian trá. » Trụ mới lên thành đáp lại rằng : « Đêm tối khó phân biệt, đợi mai sớm sẽ ra mắt nhau. Dưới thành đáp rằng : « Ta e Lưu-Bị hay dặng, vậy phải mở cửa cho mau. » Xa-Trụ dự dự chưa định. Ngoài thành đều kêu mở cửa rập một tiếng. Xa-Trụ mang giáp lên ngựa, dẫn một ngàn binh ra khỏi thành, qua khỏi cầu treo thì kêu rằng : « Văn - Viên ở đâu ? » Trong chỗ lửa sáng, thấy Vân-Trường đề đao giục ngựa thẳng đến, mà kêu lớn rằng : Đồ thất-phu sao dám giả trá mà giết anh ta ? Xa-Trụ cả kinh, đánh chưa mấy hiệp ngăn đỡ chẳng nổi, quày ngựa trở lại, đến bên cầu treo thì thấy Trần-Đặng trên thành khiến quân bắn xuống. Xa-Trụ chạy quanh theo thành. Vân-Trường rước đến, hươi đao mà chém nhào xuống ngựa, các lấy thủ cấp xách về ngó trên thành mà kêu rằng : « Đứa phản tặc là Xa-Trụ, ta đã giết rồi; bọn người không tội, đầu hàng thì khỏi sát. » Chúng quân quăn gươm hàng đầu. Từ ấy binh dân đều an. Vân-Trường đem đầu Xa-Trụ đi đón Huyền-Đức mà rằng : « Xa-Trụ muốn mưu hại, em đã chém đầu rồi. » Huyền-Đức cả kinh mà rằng : « Nếu Tào-Tháo đến thì tình làm sao ? » Vân-Trường nói : « Em với Trương-Phi ngăn cho. » Huyền-Đức sợ lo chẳng cùng. Bèn vào Từ-châu trăm họ già trẻ quí dộc đảng mà rước. Huyền-Đức đến phủ khiến tìm Trương-Phi, thì Phi đã giết hết cả nhà Xa-

Trụ rồi. Huyền-Đức nói : « Đã giết người tâm phúc của Tào-Tháo, thì lẽ nào mà va chịu thôi ! » Trần-Đặng nói : « Tôi có một chước ngăn Tào-Tháo đặng. »

Ấy là : *Đam phận mờ coi lia hang cộp,
Lại bày kế khéo dứt khói lang.*

Chẳng biết Trần-Đặng nói ra kế chi, xin nghe hồi sau phân giải.

ĐỆ NHỊ THẬP NHỊ HỒI

Viên, Tào giấy binh mã và binh bộ

Quang, Trương bắt họ Vương với họ Lưu

Lúc ấy Trần-Đặng dụng kế cho Huyền-Đức rằng : « Tào-Tháo sợ là sợ Viên-Thiệu mà thôi. Thiệu chiếm cứ Kỳ-châu, Thanh-châu, U-châu cùng các quận, binh giáp trăm muôn, văn quan võ tướng rất nhiều, sao chẳng làm thơ khiến người đi đến va mà cầu cứu ? » Huyền-Đức nói : « Thiệu với ta thưở nay chẳng thông qua lại, nay lại mới giết em va ; lẽ đâu va lại giúp ta ? » Trần-Đặng nói : « Ở đây có một người vẫn là thông gia với Viên-Thiệu đã ba đời, nếu người ấy gởi thơ cho Viên-Thiệu, thì chắc Thiệu phải giúp. » Huyền-Đức hỏi : « Người ấy là ai ? » Trần-Đặng nói : « Người ấy là người mã binh nhứt ông hay chơi hay kính lễ đãi đặng, sao lại quên đi ? » Huyền-Đức nhớ lại mà rằng : « Có phải là Trịnh-khương-Thành hay chẳng ? » Trần-Đặng cười rằng : « Phải. » (Nguyên Trịnh-khương-Thành, tên là Huyền, ham học, tài nhiều, có học với Mã-Dung. Mỗi khi Mã-Dung giảng dạy, thì treo trống đồ, phía trước nhóm học trò, phía sau bày nữ nhạc ca xang. Trịnh-Huyền nghe giảng ba năm mắt không liếc ngó đến nữ nhạc ấy. Mã-Dung lấy làm kỳ ; sau học nên mà xin về, thì Mã-Dung than rằng : « Học đặng cái mầu nhiệm của ta, duy có một Trịnh-Huyền mà thôi. » Tỷ-tất của Huyền trong nhà, đều thông kinh-thi. Ngày kia có một con tỷ-tất, làm trái ý của Trịnh-Huyền, Huyền phạt quì trước sân ; thì một con tỷ-tất khác lại diều rằng : *Hồ vi hồ né trung ? Con*

tỷ-tất bị phạt đó lên tiếng đáp rằng : *Bạc ngôn văn tố, phùng bỉ chi nộ.* Phong nhã của nhà va như vậy đó. Trào vua Huồn-đế, Huyền làm quan Thượng-thơ sau nhơn loạn của Thập-thường-thị, mới bỏ quan về làm ruộng nơi Từ-châu. Lúc Huyền-Đức ở Trát-quận, thì Huyền-Đức đã lấy bực thầy mà kính va, sau lúc Huyền-Đức làm Từ-châu-mục thì đến nhà Trịnh-Huyền mà cầu dạy và kính lễ rất hậu.

Khi Huyền-Đức nhớ đến người ấy thì cả mừng, bèn đi với Trần-Đặng qua nhà Trịnh-Huyền mà cầu làm một phong thơ mà trao cho Huyền-Đức. Huyền-Đức sai Tôn-Càn đem qua mà dựng cho Viên-Thiệu. Thiệu xem rồi thì nghĩ thầm rằng : « Huyền-Đức đã giết em ta, lẽ chẳng nên giúp, ngặt vì mạng của Trịnh-thượng-thơ đã khiến, không lẽ chẳng qua cứu va. » Bèn nhóm các quan văn võ thương nghị phát binh đánh Tào-Tháo. Mưu-sĩ là Điền-Phong nói : « Binh giậy liên năm, trăm họ mệt mỏi, kho đựng không đầy, chẳng nên giấy binh nữa, phải sai người hiến thiệp nơi lĩnh Thiên-tử, nếu chẳng dặng thông, thì sẽ làm biểu mà tấu rằng : Tào-Tháo ngăn trở đường Vương-lộ của ta, rồi sẽ phát binh đồn nơi Lê-dương, lại sắm thêm thuyền nơi Hà-nội thì càng thêm dễ tập binh-khí, khiến chia binh rông đồn chung quanh bờ cõi, nội trong ba năm thì việc lớn ắt định. » Mưu-sĩ là Thẩm-Phối nói : « Chẳng phải như vậy đâu, tôi nhắm thần võ như Minh-công mà trấn đất Hà-nội, thiệt rất cường thịnh, nếu đem binh trừ Tào - Tháo thì dễ như trở tay, lựa là phải trừ trị làm chi cho mất ngày giờ ? » Mưu-sĩ là Thơ-Thọ nói : « Phép chế thắng chẳng phải là tại nơi cường thịnh. Tào-Tháo phép lĩnh đã có, mà quân sĩ lại thành thuộc nữa ; không phải như Công-tôn-Toản ngồi mà chịu vây đâu. » Nay bỏ cái mưu hiến thiệp mà phát binh vô danh, thiệt là Minh-công chẳng biết chỗ dùng. » Mưu-sĩ là Quách-Đồ nói : « Chẳng phải vậy đâu, đem binh đánh Tào-Tháo, sao lại gọi là vô danh ? Nay Chúa-công gặp thời phải lo mà định nghiệp cả cho sớm, xin nghe lời Trịnh-thượng-thơ, hiệp với Lưu-Bị mà lo nghĩa cả, trừ giết Tào-Tháo, trên là hiệp ý trời, dưới là hiệp lòng dân, ấy thiệt là rất hay. » Bốn

người tranh luận cùng nhau, chưa định phải quấy. Viên-Thiệu dự dự chưa biết, bỗng có Hứa-Nhu, Tuân-Thâm ở ngoài bước vào. Viên-Thiệu nói : « Hai người ấy nhiều kiến thức hơn, để coi họ toan liệu lẽ nào. » Hai người vào làm lễ xong rồi, thì Viên-Thiệu nói ; « Có thơ của Trịnh-thượng-thơ khiến ta phát binh giúp Lưu-Bị mà đánh Tào-Tháo, vậy hai người liệu làm sao ? » Hai người đều đáp rằng : « Minh-công dùng đông mà chế ít, đấm mạnh mà đánh yếu, trừ đũa giặc mà giúp nhà Hớn; phát binh là phải lắm. » Thiệu nói : « Hai người nói đó thiệt là hiệp ý ta lắm. » Bèn thương nghị hưng binh. Lại nhứt diện cho Tôn-Càng về trước báo với Trịnh-Huyền cùng Huyền-Đức, dặng có dự bị mà tiếp ứng; nhứt diện sai Thâm-Phối, Phùng-Kỷ làm Thống-quân, Điền-Phong, Tuân-Thâm, Hứa-Nhu làm mưu-sĩ, Nhang-Lương, Văn-Xũ làm Tướng-quân, đấm binh kị 15 muôn, binh bộ 15 muôn, cộng lại là 30 muôn, trực chỉ Lê-dương thẳng đến, phân phát mới xong thì Quách-Đồ nói : « Nay Minh-công dùng đại nghĩa mà đánh Tào-Tháo, phải kể những tội ác của va ra mà rao khắp các quận đều rõ, thì mới gọi là danh chánh ngôn thuận. » Viên-Thiệu nghe theo, bèn khiến Trần-Lâm viết hịch. (Nguyên Trần-Lâm tự là Khổng-Chương vốn có tài danh, đời vua Hườn-đế làm quan Chủ-bộ, chơn can Hà-Tấn chẳng nghe, lại bị loạn Đồng-Trát, cho nên lánh nạng nơi Ký-châu. Viên-Thiệu dùng làm Thơ-ký.) Khi ấy Viên-Thiệu khiến viết hịch. Trần-Lâm vưng mạng viết hịch rồi dưng cho Thiệu. Thiệu xem hịch thì cả mừng, bèn khiến sứ đem hịch ấy rao khắp châu quận cùng các cửa ải và truyền lần tới Hớn-đô.

Lúc ấy Tào-Tháo đau bệnh nhưc dầu đang nằm trên giường, kẻ tả hữu đấm hịch ấy dưng lên. Tháo xem qua lòng tóc đều dựng, mồ hôi ra cả và mình, liền hết nhưc dầu, đang nằm trên giường, lồm cồm ngồi giậy, day lại mà hỏi Tào-Hồng rằng : « Bài hịch ấy ai làm ? » Tào-hồng nói : « Tôi nghe rõ là Trần-Lâm viết. » Tào-Tháo cười rằng : « Có văn thì phải có võ mới dặng, văn chương của Trần-Lâm tuy hay, mà việc võ của Viên-Thiệu chẳng đủ, thì ta có lo chi. » Bèn nhóm mưu-sĩ mà thương nghị kế ngăn giặc. Khổng-Dung nghe việc ấy thì đến ra mắt Tháo mà rằng : « Viên-Thiệu thế mạnh, không nên đánh,

phải hoà với va mới dặng. » Tuân-Vức nói: « Viên-Thiệu là đũa vô dụng, có chi lại nghị hoà ? » Khổng-Dung nói: « Viên-Thiệu đất rộng dân mạnh, mà bộ-hạ như Hứa-Nhu, Quách-Đồ, Thâm-Phối, Phùng-Kỷ, đều là người mưu-trí. Điền-Phong, Thơ-Thọ đều là tôi trung. Nhan-Lương, Văn-Xử mạnh trót ba quân; còn những bọn Cao-Lâm, Trương-Hấp, Thuần-vu-Quỳnh đều là danh tướng trên đời, sao lại gọi Thiệu là người vô dụng ? » Tuân-Vức cười rằng: « Binh Thiệu thì nhiều, mà không thứ lớp, Điền-phong cứng mà hay phạm kẻ trên. Hứa-Nhu tham mà không trí, Thâm-Phối hay tự chuyên mà không mưu, Phùng-Kỷ quả là người vô dụng ; trong mấy người ấy, thế chẳng dung nhau, thì ở trong phải sanh biến, Nhan-Lương Văn-Xử là đồ thất-phu, đánh một trận thì bắt dặng, còn bao nhiêu đều là bọn lục lục, dẫu có trăm muôn binh đi nữa thì cũng chẳng đủ chi mà nói đến. » Khổng-Dung làm thinh. Tào-Tháo cả mừng mà rằng: « Điều chẳng khỏi như lời Tuân-văn-Nhược liệu. » Bèn khiến quan Tiền-quân là Lưu-Đại, quan Hậu-quân là Vương-Trung dẫn năm muôn binh, dựng cờ hiệu Thừa-tướng, rồi qua Từ-châu mà đánh Lưu-Bị. (Nguyên Lưu-Đại đây là quan Thứ-sử Giản-châu, đến khi Tháo đánh lấy chỗ ấy thì Lưu-Đại chịu đầu Tào-Tháo ; Tháo dùng làm Thiên-tướng, cho nên nay sai va với Vương-Trung đồng lãnh binh.)

Còn Tào - Tháo thì dẫn đại quân 20 muôn ra Lê-Dương mà cự với Viên-Thiệu. Trình-Dục nói: « E Lưu - Đại, Vương - Trung không xứng tay Lưu - Bị chẳng. » Tháo nói: « Ta cũng biết chẳng phải là địch thủ với Lưu-Bị, nhưng cũng giả làm thinh thế dờ mà thôi. » Bèn dặn hai người ấy đừng có khinh đánh, đợi mình phá Thiệu rồi sẽ đem binh về đánh Lưu-Bị.

Lưu-Đại, Vương-Trung lãnh binh đi rồi thì Tào-Tháo dẫn binh đến Lê-dương ; hai phía quân cách nhau chừng tám mươi dặm, đều là hào sâu lũy cao, cầm cự với nhau đó, từ tháng tám cho đến tháng mười mà không giao chiến. (Nguyên Hứa-Nhu chẳng chịu cho Thâm-Phối cầm binh, Thơ-Thọ lại hờn Viên-Thiệu không dùng mưu của mình, cho nên ai nấy đều chẳng hòa với nhau, không toan mưu tới. Còn Viên-thiệu đem lòng nghị hoặc chẳng lo tấn binh).

Tào-Tháo sai Tang-Bá là thủ hạ cũ của Lữ-Bố, trấn thủ nơi Thanh-từ, Vu-Cấm, Lý-Điền đồn binh trên sông Hà ; còn Tào-Tháo dẫn một đạo binh mà trở về Hứa-dô.

Nói về Lư-Đại, Vương-trung dẫn năm muôn quân đến cách Từ-châu chừng một trăm dặm mà hạ trại, chỗ trung quân đối dựng một cây cờ đề chữ *Tào-thừa-tướng*, song chưa dám tấn binh, còn đợi nghe tin Hà-bắc. Còn Lư-Bị thì cũng chẳng biết Tào-Tháo hư thiệt thế nào, chưa dám xao động, cũng đợi nghe tin Hà-bắc nữa.

Ngày kia Tào-Tháo sai người đến thôi thúc Lư-Đại và Vương-trung tấn binh. Hai người thương nghị với nhau ở trong trại. Lư-Đại nói : « Thừa-tướng thôi thúc phá thành, vậy người phải đi trước. » Vương-trung nói : « Thừa-tướng sai người đi trước. » Lư-Đại nói : « Ta là chúa tướng sao lại đi trước ? » Trung nói : « Vậy thì ta với người đồng dẫn binh đi thì hay hơn. » Lư-Đại nói : « Ta với người bắt thăm, hễ ai bắt nhằm chữ *tiên* thì phải đi trước. » Khi ấy Vương-trung bắt nhằm chữ *tiên*, nên phải dẫn phân nửa binh mà đến thành Từ-châu. Huyền-Đức hay Tào binh đến, thì mời Trần-Đặng mà thương nghị rằng : « Viên-bồn-Sơ đồn binh nơi Lê-dương, mắc lấy mưu sĩ không hòa, không dám tấn thủ. Vả lại không biết Tào-Tháo ở đâu, sao tại Lê-dương không có hiệu cờ, mà lại có hiệu cờ tại đây. » Trần-đặng nói : « Tào-Tháo gian kế dư trăm, ắt là va lấy Hà-bắc làm trọng phải bồn thân cầm binh đi, lại cố ý mà chẳng dựng cờ hiệu, tôi chắc là Tào-Tháo không có ở đây. » Huyền-Đức nói : « Trong hai em, ai dám chịu đi thám thính chẳng. » Trương-Phi nói : « Em xin đi. » Huyền-Đức nói : « Em là người nóng nảy chẳng nên đi. » Trương-Phi nói lớn rằng : « Dầu thiệt có Tào-Tháo đi nữa, tôi cũng bắt nó mà đem về. » Vân-Trường nói ; « Để tôi đi xem động tĩnh thế nào, » Huyền-Đức nói : « Nếu Vân-trường đi thì ta mới an lòng. » Vân-trường dẫn ba ngàn người ngựa mà ra đi.

Lúc ấy nhằm lúc mùa đông, mây án cùng trời, tuyết sa dày đất, quân sĩ đều vui tuyết mà bố trận. Vân-trường giục ngựa đề đao xông ra, kêu Vương-trung ra mà nói chuyện. Trung ra nói : « Thừa-tướng đến đây sao chưa đầu đi ? » Vân-trường nói : « Xin thừa tướng ra trận,

dặng ta nói một chuyện. » Vương-trung nói : « thừa tướng há đi nhẹ mình mà nói chuyện với người sao ? » Vân-trường cả giận giục ngựa đến trước. Vương-trung hơi thương rước đánh. Hai ngựa giao nhau, Vân-trường lại quày ngựa mà chạy, Vương-trung đuổi theo vừa qua khỏi núi. Vân-trường trở ngựa lại, hét lên một tiếng, hơi dao thẳng đến. Vương-trung ngăn trở chẳng lại vừa muốn giục ngựa mà chạy, Vân-trường tay tả thì cầm dao, tay hữu thì nắm chắc giây nịch giáp của Vương-Trung mà dục té xuống ngựa ; rồi trói năm ngan trên lưng ngựa mà về bồn trận. Quân của Vương-trung vỡ chạy hỗn phía. Vân-trường áp giải Vương-trung về Từ-châu ra mắt Huyền-Đức. Huyền-Đức hỏi rằng : « Người là người chi làm quan chức gì mà dám đối xưng là Tào-thừa-ương ? » Vương-Trung nói : « Đâu dám nói dối, tôi vưng mạng dạy tôi, đối bài thỉnh thế, dùng chức nghi binh ; chớ thiệt Thừa-tướng không có ở đây. » Huyền-Đức dạy cho y-phục rượu thịt giam đở lại đó, mà đợi bắt dặng Lưu-Đại rồi sẽ hay. Vân-Trường nói ; « Tôi biết ý anh muốn giải hòa, nên bắt sống nó mà đem về. » Huyền-Đức nói : « Ta e Dục-Đức nóng nảy mà giết Vương-Trung, nên chẳng cho đi, bọn ấy giết thì vô ích, dễ thì có thể mà giải hòa dặng. » Trương-Phi nói : « Nhị-ca bắt Vương-Trung rồi, dễ tôi bắt sống Lưu-Đại mà đem về cho. » Huyền-Đức nói : « Lưu-Đại khi trước có làm quan Thứ-sử nơi Giảng-châu, đánh Đồng-Trát nơi Hồ-lao-quang, va cũng là một vị Chư-hầu, nay lại làm chức Tiền-quân, chẳng nên khinh địch. » Trương-Phi nói : « Những bọn ấy có đủ chi mà nói, tôi xin đi bắt sống nó về cũng như nhị-ca vậy. » Huyền-Đức nói : « Sợ em giết nó mà hư đại sự của anh chẳng ? » Phi nói ; « Như em giết nó, thì xin thường mạng cho. » Huyền-Đức bèn phát ba ngàn binh cho Trương-Phi đi.

Nói về Lưu-Đại hay Vương-Trung bị bắt, thì kiên thủ không ra. Trương-Phi mỗi ngày ở trước trại kêu mắng. Lưu-Đại biết là Trương-Phi, thì lại càng sợ không dám ra. Trương-Phi tính ra một kế, truyền liệch đêm nay chùng canh hai đi cướp trại. Còn ban ngày thì ở trong tướng uống rượu, giả say tìm lỗi của quân sĩ mà đánh cho một hồi, rồi

trời nơi trong dinh mà nói rằng: « Để đêm nay, lúc ta ra binh, sẽ đem ra tế cờ. » Rồi lại thăm khiến kẻ tả hữu lên mở trời thả di. Tên quân ấy thoát dặng, trốn ra khỏi dinh, tuốc qua dinh Lưu-Đại mà báo việc cướp trại. Lưu-Đại thấy quân đến dẫu, mà trong mình có nhiều thương tích, thì nghe lời, để trại không, mà phục binh nơi ngoài.

Đêm ấy Trương-Phi phân binh làm ba đạo, đạo giữa khiến ba mươi người nổi lửa cướp trại, lại dạy hai đạo binh lòn ra sau trại ấy, coi chừng hiệu lửa mà ào đến.

Vừa lúc canh ba Trương-Phi dẫn binh chặn trước đường về của Lưu-Đại.

Đạo binh giữa hơn ba mươi người, xông vào giữa trại nổi lửa, binh phục của Lưu-Đại vừa muốn áp vào. Hai đạo binh của Trương-Phi ào ra. Làm cho binh của Lưu-Đại cả loạn, lại chẳng biết binh của Trương-Phi nhiều ít, đều chạy vỡ tan. Lưu-Đại dẫn binh kiếm đường mà chạy, vừa gặp Trương-Phi nơi đường hẹp, thì khó nổi trốn lánh. Đánh vừa một hiệp, đã bị Trương-Phi bắt sống. Còn quân sĩ đều hàng dẫu.

Trương-Phi sai người báo vào Từ-châu. Huyền-Đức hay dặng thì nói với Vân-trường rằng: « Dực-Đức thuở nay cộc cẳng mà cũng biết dùng trí thì ta hết lo rồi. » Bèn bôn thân ra thành mà nghinh tiếp. Trương-Phi nói: Đại ca nói tôi nóng nảy, ngày nay thế nào? » Huyền-Đức nói: « Nếu chẳng dùng lời ấy khích nhau, thì em không làm dặng kể này. » Trương-Phi cả cười. Huyền-Đức thấy quân dẫn Lưu-Đại đến thì lật dật xuống ngựa mở trời mà an-ủi rằng: « Em tôi là Trương-Phi, lỗi lầm xúc phạm, xin thứ tội. » Bèn rước vào Từ-châu thả Vương-Trung ra, rồi cũng thắt dải tử tế. Huyền-Đức nói: « Bối Xa-trụ muốn hại tôi, nên cực chẳng đã mới giết nó. Thừa-tướng nghi lầm rằng tôi làm phản; cho nên sai hai vị tướng quân đến đây mà vấn tội. Vả tôi chịu ơn Thừa-tướng rất trọng, đương lo mà đèn bồi, lẽ đâu dám làm phản sao? nhị vị tướng quân về Hứa-đô xin kiếm lời khéo mà bẩm giùm lại, ấy thiệt là ơn trọng. » Lưu-Đại Vương-trung nói: « Sứ quân chẳng giết, ơn rất sâu dày hai tôi phải tìm phương tiện mà bẩm với Thừa-tướng, nguyện lấy gia quyến cả hai nhà mà bảo lãnh Sứ quân. » Huyền-Đức tạ ơn.

Ngày thứ, Lưu-Bị trả hết quân mã lại cho hai người ấy, rồi đưa ra ngoài thành, Lưu-Đại Vương-Trung đi chẳng khỏi mười dặm; bỗng nghe tiếng trống vang dậy, Trương-Phi nhảy ra đón đàng mà hét lớn rằng : « Đại-ca thiết không hiểu việc, đã bắt dặng tướng giặc lại còn thả đi. » Lưu-Đại Vương-Trung ngồi trên ngựa phát rung lập cập. Trương-Phi trợn mắt huơ xà-mâu rượt theo. Xảy dầu sau lưng một người đực ngựa đến kêu lớn rằng : « Chớ nên vô lễ. » Xem ra người ấy là Vân-Trường. Lưu-Đại Vương-Trung thấy vậy mới hết sợ. Vân-Trường nói : « Đại-ca đã tha rồi, sao em dám không tuân hiệu lệnh ? » Phi nói : « Phea này tha đi pheo sau nó lại đến nữa. » Vân - Trường nói : « Để va đến nữa sẽ giết cũng chưa muộn chi. » Lưu - Đại Vương - Trung liền cáo thối và thưa rằng : « Dầu Thừa-tướng giết cả ba họ, tôi cũng không dám đến nữa, xin Tướng quân dung thứ. » Trương-Phi nói : « Vì bằng thiết Tào-Tháo đến đây, ta cũng làm cho va không còn một manh giáp, nay ta gởi đỡ hai cái đầu của hai người lại. » Lưu - Đại Vương - Trung ôm đầu xén lên ra đi.

Vân-Trường, Dực-Đức về ra mắt Huyền-Đức mà rằng : « Tào-Tháo đến nữa chớ chẳng không. » Tôn-Càng nói với Huyền-Đức rằng : « Từ-châu là mũi giặc, chẳng nên ở lâu, chi bằng phân binh đóng nơi Tiểu-bái, giữ Hạ-Bì làm thế ỹ giặc dặng mà ngăn ngừa Tào-Tháo. » Huyền-Đức nghe theo. Khiến Vân-Trường giữ Hạ-bì mà làm thế ỹ giặc dặng ngừa Tào-Tháo. Cam-phu-nhơn và Mê-phu-nhơn thì cũng an trí nơi Hạ-bì. (Nguyên Cam-phu-nhơn là người ở Tiểu-bái. Mê-phu-nhơn là em của Mê-Trước).

Lúc ấy Tôn-Càng Giang-Ứng Mê-Trước Mê-Phương giữ Từ-châu, còn Huyền-Đức Trương-Phi giữ nơi Tiểu-bái.

Lưu-Đại Vương-Trung về ra mắt Tào-Tháo mà nói Lưu-Bị không có ý phản. Tào-Tháo nổi giận mắng rằng : « Đồ nhục quốc, để người làm chi. » Bèn khiến kẻ tả hữu đem ra chém quách.

Ấy là : *Chó lợn đầu kham đua với cạp,
Cá tôm há dặng sánh cùng rồng.*

Chẳng biết hai người tánh mạng thế nào ; vả nghe hỏi sau phân giải.

ĐỆ NHỊ THẬP TAM HỒI

Nễ-chánh-Binh cỡi quàn mắng giặc,

Kiết-thái-Y bỏ độc mang hình.

Khi Tào-Tháo muốn chém Vương-Trung thì Khổng-Dung can rằng : « Hai người ấy vốn chẳng phải là địch thủ với Lưu-Bị, nếu chém đi e mất lòng tướng-sĩ. » Tào-Tháo bèn tha chém mà truất bãi tước lộc, rồi muốn phát binh phạt Huyền-Đức. Khổng-Dung nói : « Nay vừa lúc đông thiên lạnh lẽo, chưa nên động binh, đợi qua mùa xuân tới đây cũng chưa muộn gì, phải trước sai người chiêu an Trương-Tú và Lưu-Biểu, rồi sau sẽ toan Từ-châu. » Tào-Tháo lấy làm phải, bèn khiến Lưu-Huê qua dụ Trương-Tú. Lưu-Huê đến Trương-thành, ra mắt Giả-Hủ mà nói rõ thành đức của Tào-công. Giả-Hủ cầm Lưu-Huê ở trong nhà, rồi đến ra mắt Trương-Tú, mà nói việc Tào-công sai Lưu-Huê đến chiêu an. Đang lúc thương nghị, bỗng có sứ của Viên-Thịệu đến. Tú cho vào : sứ ấy dâng thư lên, Tú đọc ra thì cũng là ý chiêu an. Giả-Hủ hỏi sứ rằng : « Viên-Công hưng binh đánh Tào-Tháo, hơn thua thế nào ? » Sứ nói : « Tiết đông lạnh lẽo phải bãi binh dỡ, nay nhằm Tương quân với Kinh-châu Lưu-Biểu, đều đáng là người quốc sĩ, nên phải đến đây mà thỉnh nhau. » Giả-Hủ cười rằng : « Người phải trở về nói lại với Viên-bồn-Sơ rằng : Anh em của va còn chẳng dung nhau, có đâu dung đặng người quốc sĩ trong thiên hạ ? » Nói rồi liền xé thư cùng nạt lui sứ ấy. Trương-tú nói : « Bây giờ đây Viên-thịệu thì mạnh Tào-Tháo thì yếu, mà xé thư như vậy, nếu có Viên-Thịệu đến thì liệu làm sao ? » Giả-Hủ nói : « Chi bằng theo Tào-tháo. » Trương-tú nói : « Ta với Tào-tháo khi trước có thù, lẽ nào khứng dung. » Giả-hủ nói : « Theo Tào-Tháo có ba điều tiện. Vả Tào-công vưng mình chiếu của thiên-tử, đánh dẹp thiên hạ, ấy là một điều đáng theo; Viên-thịệu dương mạnh, ta lấy ít mà theo va; ắt va chẳng lấy ta làm trượng. Tháo dương yếu, đặng ta thì ắt mừng ấy là hai điều đáng theo. Tào-công có chí Ngũ-Bá, ắt bỏ oán riêng dùng mình đức rải khắp bốn biển, ấy là ba điều đáng theo. Xin tướng quân chớ nghi. » Tú nghe theo lời ấy mới mời Lưu-Huê đến ra mắt. Lưu-Huê khoe hơn

đức Tào-tháo, lại nói : « Nếu thừa-tướng nhớ đều cớ oán lẽ đâu đi khừg sai tôi đến kiết hảo với tướng quân sao ? » Tú cả mừng. Bèn đi với Giả-Hủ thẳng qua Hứa-đô mà đầu Tào-Tháo.

Khi Trương-tú ra mắt Tào-Tháo quì lạy nơi dưới sân, thì Tào-Tháo lật đật đỡ giầy, cầm tay mà an ủi rằng : « Có các lời mọn, xin chớ nhớ làm chi. » Bèn phong Trương-Tú làm Dương-võ-tướng-quân ; Giả-hủ nói : « Lưu-kiền-Thăng hay kết nạp danh sĩ, phải đặng một người danh sĩ qua dụ thì va mới đầu. » Tháo hỏi Tuân-Nhu rằng : « Ai đi đặng ? » Tuân-Nhu nói : « Khổng-văn-Cử nên đi. » Tháo y theo lời Tuân-Nhu ra nói với Khổng-Dung rằng : « Thừa-tướng muốn cho có một người danh sĩ, đặng dùng sai đi sứ, ông dám lãnh chức ấy chăng ? » Dung nói : « Tôi có một người là Nễ-Hoành tự Chánh-Bình tài hơn tôi thập bội, người ấy đang ở gần vua, chẳng những là đáng dùng làm hành hơn mà thôi. Tôi phải tiếng cũ cho lệnh thiên tử. » Nói rồi bèn làm lời biểu mà tâu với vua. Vua xem lời biểu rồi, thì giao cho Tào-Tháo. Tào-Tháo khiến người triệu Nễ-Hoành vào, mà chẳng mời ngồi. Nễ-Hoành ngược mặt lên trời mà than rằng : « Ôi ! Trời đất tuy rộng mà chẳng có một người ! » Tháo nói : « Ta có thủ hạ hơn vài mươi người đây đều là anh hùng trong đời sao lại gọi không người ? » Hoành nói : « Xin kể tên cho tôi nghe. » Tháo nói : Tuân-Vức, Tuân-Nhu, Quách-Gia, Trình-Dục, mưu trí sâu xa, tuy Tiêu-Hà, Trần-Bình cũng chẳng bằng ; Hứa-Chử, Lý-Điền, Nhạc-Tấn, ai mạnh cho hơn, tuy Sầm-Bành, Mã-Võ cũng chẳng bì đặng ; Lữ-Kiền, Mãng-Lũng làm chức tưng sự, Vu-Cấm, Từ-Quảng làm Tiên-phuông, Hạ-hầu-Đôn là kỳ tài trong thiên hạ. Tào-tử-Hiếu là phước tướng dưới thế gian, sao gọi không người ? » Nễ-Hoành cười rằng : « Lời ông nói đó đã sai rồi, những bọn ấy tôi đều bắt hết. Tuân-Vức dùng để diếu tang viếng bịnh, Tuân-Du dùng để coi mồ giữ mã. Trình-Dục dùng để ngâm thi đọc phú, Trương-Liêu dùng đánh trống đánh chiêng, Hứa-Chử dùng để chằng trâu giữ ngựa, Nhạc-Tấn dùng để thâu đơn đọc trạng ; Lý-Điền dùng để đàm thơ truyền hịch, Lữ-Kiền dùng để mài dao đục gươm, Mãng-Lũng dùng để ăn meo uống rượu, Vu-Cấm dùng để đội

đất đắp tường. Từ-Quảng dùng đề cạo heo giết chó, Hạ-hầu-Đôn nên gọi là tướng-quân đủ vóc, Tào-tử-Hiếu nên gọi là thái-thú ham tiền, còn kỳ dư đều là túi cơm, giá áo, thùng rượu bao thịt mà thôi. » Tào-Tháo nổi giận mà hỏi rằng : Người giỏi việc chi ? » Nề-Hoành nói : « Thiên văn địa lý chẳng chỗ nào mà không biết, tam giáo cửu lưu không chỗ nào chẳng hiểu, trên thì giúp cho vua ra Nghiêu, Thuấn dưới thì đáng sánh với Khổng, Nhan, nở đăm tòi mà sánh với bọn tầm-thường tục tử sao ? » Lúc ấy Trương-Liêu đứng một bên, rút gươm muốn chém. Tháo cản lại và nói rằng : « Ta đã sẵn thiếu một tên Cỗ-lại để phòng khi triều hạ, và yến tiệc, Nề-Hoành đáng làm chức ấy. » Hoành chẳng chối từ, lên tiếng chịu đi. Liêu nói : « Người ấy ău nói không kiên, sao chẳng giết đi ? » Tào-Tháo nói : « Người ấy có danh, xa gần đều biết, nếu ta giết đi, thì thiên hạ gọi ta là chẳng hay dung vật, và dả gọi va rằng giỏi, nên khiến va làm Cỗ-lại mà nhắc va chơi. »

Ngày thứ, Tào-Tháo cả bày diên tiệc nơi nhà thính mà thết đãi tân khách, khiến kêu Cỗ-lại đánh trống. Nề-Hoành vừa muốn đánh, thì tên lại củ nói : « Đánh trống phải thay áo mới. » Nề-Hoành không nghe, mặc áo củ, mà giống ba hồi trống, các điệu rất hay, tiếng kêu có tiếng kim tiếng thạch, mấy người khách ngồi nghe, buồn bực và rơi nước mắt ; kẻ tả hữu nạt rằng : « Sao chẳng thay áo. » Nề-Hoành bèn cởi tuộc quần áo, đứng giữa trần trường, khách đều che mặt. Hoành thủng thủng kéo quần lên, nhan sắc chẳng đổi. Tào-Tháo nạt rằng : « Nơi chỗ miếu đường, sao dám vô lễ lắm vậy ? » Hoành nói : « Khi vua đối kẻ bề trên, mới gọi vô lễ, chớ chi bày hình cha mẹ sanh ra mà khoe vóc trong sạch, sao lại gọi vô lễ ? » Tháo nói : « Người là trong sạch, còn ai là nhờ nhờ ? » Hoành nói : « Người chẳng biết người hiền cùng kẻ ngu, ấy là con mắt nhờ, chẳng đọc thi thơ, ấy là miệng nhờ, chẳng dùng lời ngay, ấy là tai nhờ ; chẳng thông cổ kiếm, ấy là mình nhờ ; chẳng dụng chư hầu, ấy là bụng nhờ ; thường lo oán nghịch, ấy là lòng nhờ ; ta là danh sĩ trong thiên hạ, mà người dùng làm Cỗ-lại, cũng tử như thằng Dương-Hóa mà khinh khi ông Trọng-

Mồ, thẳng Tàng-Thương chê thầy Mạnh-Tử vậy, người muốn nên nghiệp Vương-Bá, mà lại khi người thế ấy sao ? » Lúc ấy có Khổng-Dung đang ngồi, e Tháo giết Hoành, bèn thưa rằng : « Nễ-Hoành tội đồng với tội sung dịch, chẳng đủ chi mà sánh với việc chiêm bao của Minh-Vương. » Tháo chỉ Hoành mà rằng : « Ta sai người đi sứ qua Kinh-châu, như Lưu-Biểu qua đầu, thì ta dùng người làm quan Công-khanh. Hoành không chịu đi. Tháo dạy quân thẳng ba con ngựa, khiến hai người đỡ ép lên ngựa, lại dạy văn võ cùng thủ hạ bày rượu nơi ngoài cửa đông-môn mà đưa đi.

Khi ấy Tuân-Vức dặn các quan rằng : « Như Nễ-Hoành đến thì đừng ai đứng giậy. » Nễ-Hoành đến xuống ngựa bước vào, thấy ai nấy đều ngồi thì khóc rống lên. Tuân-Vức hỏi rằng : « Cớ chi mà khóc ? » Hoành nói : « Đi đến chỗ thấy ma, sao lại không khóc ? » Chúng đều nói : « Bọn ta là thầy, còn người là quĩ không đau. » Hoành nói : « Ta là tôi nhà Hớn, chẳng theo bọn Tào-mang, sao lại không đau ? » Mấy người ấy đều muốn giết. Tuân-Vức vội vả can rằng : « Những bọn chim chuột có đủ chi mà làm cho như gươm. » Hoành nói : « Ta là chim chuột còn có tánh người, chớ như bọn người thiệt là loài côn trùng. » Mấy người ấy đều giận, bỏ về.

Nễ-Hoành đến Kinh-châu ra mắt Lưu-Biểu, miệng tuy là khen ngợi, mà trong lòng thiệt là kiêu ngạo. Lưu-Biểu không ưa, lại khiến qua Giang-hạ đặng mà ra mắt Huỳnh-Tổ. Có kẻ hỏi : « Nễ-Hoành điều chúa-công, sao không giết phứt đi ? » Lưu-Biểu nói : « Nễ-Hoành đã nhục Tào-Tháo, mà Tào-Tháo chẳng giết, e mịch lòng người, nên khiến làm sứ mà qua đây, ấy là có ý mượn ta giết nó, đặng ta mang lấy tiếng hại người hiền, nay ta lại khiến qua ra mắt Huỳnh-Tổ, làm cho Tào-Tháo biết ta là người biết rõ việc. » Chúng đều khen hay.

Lúc ấy Viên-Thiệu cũng sai sứ đến. Lưu-Biểu hỏi các mưu sĩ ấy rằng : « Viên - bôn - Sô lại sai sứ đến. Tào-mạnh-Đức đi sai Nễ-Hoành còn đây, vậy ta tính theo phía nào cho tiện ? » Quan Tùng-sự Tung-lang-tướng là Hàng-Tung thưa rằng : « Nay hai đảng nghịch nhau. Nếu

Tướng-quân muốn nên việc, phải thừa lúc này mà phá giặc thì việc ắt xong, như không làm vậy thì phải lựa bên nào giỏi mà theo, nay Tào-Tháo là người dùng binh hay, mà hiền tuấn qui thuận cũng nhiều, xem thế ắt là va đánh Viên-Thiệu trước, rồi sau dời binh qua phía Giang-đông ; chừng ấy tướng quân ngăn trở sao lại, chi bằng đem cả đất Kinh-châu dựng cho Tào-Tháo, thì Tháo ắt trọng đãi tướng-quân chớ chẳng không. » Lưu-Biểu nói : « Vậy người phải qua Hứa-đô mà xem động tịnh thế nào, rồi sẽ thương nghị. » Hàng-Tung nói : « Tôi chúa đều có định phận, thuở nay tôi làm tôi Tướng-quân, tuy xông tên đạn pháo mỗi việc đều từng mạng. Nếu Tướng quân trên vưng lệnh Thiên tử dưới theo mạng Tào-công ; mà khiến tôi đi thì phải rồi, bằng còn trì nghi chẳng định, e khi tôi đến Kinh-sur rồi, lệnh Thiên-tử cho tôi một chút quan chi, tôi sẽ làm tôi lệnh Thiên-tử thì tôi chẳng dặng trở lại mà liêu thác với Tướng-quân nữa. » Lưu-Biểu nói : « Người ráng đi trước mà xem thử, rồi ta sẽ có chủ ý. » Hàng-Tung từ Lưu-Biểu đến Hứa-đô mà ra mắt Tào-Tháo. Tháo phong cho Hàng-Tung làm Thị-trung, lãnh chức Thái-thú nơi Linh-lãng. Tuân-Vức nói : Hàng-Tung đến xem động tịnh chưa có chút công, mà phong đến chức ấy, Còn Nễ-Hoành thì chưa hay tin tức mà Thừa-tướng chẳng hỏi đến, là ý gì vậy ? » Tào-Tháo nói : « Nễ-Hoành nhục ta, nên mượn tay Lưu-Biểu giết. Còn hỏi đến làm chi ? » Nói rồi khiến Hàng-Tung về Kinh-châu mà dụ Lưu-Biểu đầu. Hàng-Tung về ra mắt Lưu-Biểu thì khen ngợi thanh đức cửa trào đình và khuyên Lưu-Biểu vào châu. Lưu-Biểu nổi giận nói lớn rằng : « Người muốn ở hai lòng sao ? » Bèn muốn chém Hàng-Tung đi, Hàng-Tung nói : « Tướng quân phụ tôi, chớ tôi chẳng phụ Tướng quân. » Khoái-Lương nói : « Khi Hàng-Tung chưa đi thì đã có lời ấy trước rồi. » Lưu-Biểu bèn tha. Xảy có người về báo rằng : Huỳnh-Tồ đã giết Nễ-Hoành rồi. Lưu-Biểu hỏi ? « Vì có nào ? » Người ấy đáp rằng : « Huỳnh-Tồ với Nễ-Hoành ngồi chung mà uống rượu với nhau cho đến say. Tồ hỏi Hoành rằng : Ông ở Hứa-đô, vậy chớ ông thấy nhơn vật ra thế nào ? Hoành nói : Lớn Khổng-văn-Cử, nhỏ thì Dương-đức Tồ nếu chừa hai người ấy ra, thì chẳng có nhơn vật chi

nữa hết. Tồ nói: *Như tôi đây thì dường nào ?* Hoành nói: *Ông cũng như thần trong miếu, tuy có hưởng đồ cúng lễ mà không linh nghiệm chi, Tồ cả giận mà rằng: Người thì ta là hình đất tượng gỗ sao ?* Bèn khiến chém Nễ-Hoành đi. Hoành mắng đến khi thát. » Luru-Biểu nghe Hoành thát thì than thở khôn cùng. Bèn dạy chôn nơi bên sông Anh-võ.

Tào-Tháo hay đặng Nễ-Hoành bị thì cười rằng: « Cái thằng học trò khốn đó, khua môi múa mỏ, thì làm hại cho mình. Tuy Nễ-Hoành đã thát, song chẳng thấy Luru-Biểu đầu hàng. » Bèn muốn hưng binh mà vẫn tội. Tuân-Vức can rằng: « Viên-thiệu chưa trừ, Luru-Bị chưa dẹp mà muốn phát binh đánh Giang-Hớn, thì cũng như bỏ lòng ruột mà lo chưng tay; nếu trước trừ Viên-thiệu, sau sẽ dẹp Luru-Bị, thì đánh Giang-Hớn một trận ắt xong. » Tháo nghe theo.

Nói về Đông-thừa, từ ngày Luru-Bị đi rồi thì lo lẫn với Vương-tử-Phục cả ngày trót đêm, mà cũng không ra kế. Qua đến năm Kiến-an thứ năm, nhằm ngày ngươn-đáng Đông-thừa vào triều hạ, thấy Tào-tháo càng ngày càng lộng thì giận và rầu mà sanh bệnh. Vua nghe Quốc cụ đau, bèn cho thầy ngự-y là Kiết-Bình đến dinh mà điều trị (Nguyên thầy thuốc ấy là người ở đất Lạc-dương, họ Kiết tên Thái tự Bình, người đều gọi là Kiết-Bình, làm thuốc có danh trong lúc ấy). Kiết-Bình vào phủ Đông-thừa, dùng thuốc mà điều trị, sớm tối chẳng rời, thường thấy Đông-thừa than giải thở vắng mà chẳng dám hỏi:

Qua đến tiết ngươn-tiêu, Kiết-Bình từ tạ mà về. Đông-Thừa cầm lại uống rượu với nhau, uống đến canh khuya. Thừa mệt mỗi nằm ngủ quên, thấy quân báo nói: « Có bọn Vương-tử Phụng bốn người đến. » Thừa ra rước vào. Tử-Phục nói: « Việc lớn xong rồi. » Thừa nói: « Luru-Biểu kết liên với Viên-Thiệu, hưng binh năm mươi muôn phân làm mười đạo mà đánh qua; còn Mã-Đẳng kết liên với Hàng-Toại giầy binh, Tây-lương bảy mươi hai muôn, ở phía Bắc đánh lại; Tào-Tháo xuất hết binh Hứa-Xương, chia ra mà cự, nên nay trong thành đã trống, nếu nhóm hết tôi tớ của năm nhà thì cũng đặng hơn ngàn người, hơn đêm nay trong phủ của Tào-Tháo

đang bày tiệc lớn mà ăn mừng tiết ngươn-tiêu, ta đến vây nhà rồi ào vô giết va, chớ nên bỏ qua mà mất cơ hội này.» « Thừa mừng lắm, bèn khiến gia nô thấy thấy thâu góp đồ binh khí, còn Thừa mang giáp đề thương lên ngựa, ước hẹn nhóm nhau tụ trước cửa một lược mà tấn binh, tối lại chùng canh một chúng binh đều đến. Đồng-Thừa tay cầm gươm mà thẳng vào, thấy Tào-Tháo đái yển nhà sau, bèn kêu lớn rằng : « Tào - tặc chớ chạy. » Chém xuống một gươm, thì Tháo liền nhào theo tay.

Đồng-Thừa dực mình thức dậy thì là một điềm chiêm bao, song miệng Đồng-thừa còn đang mắng Tào-tặc Tào-tặc hoai. Kiết-Bình bước lại kêu nói : « Ông muốn giết Tào-công sao ? » Đồng-Thừa sợ sệt, nói lại không dặng. Kiết-Bình nói : Quốc-cựu chớ sợ, tôi tuy là thầy thuốc mà lòng tôi chẳng quên nhà Hôn dẫu ; mỗi ngày tôi thường nghe Quốc-cựu than thở mà chẳng dám hỏi, nay thấy Quốc-cựu mở, mới rõ chơn tình, xin chớ giấu tôi, như Quốc-cựu có mưu chi mà dùng đến tôi, dẫu chẳng may mà bị giết cả chín họ thì tôi cũng không phàn nàn. » Đồng-Thừa che mặt mà khóc rằng : « Ta e người chẳng thiệt tình chẳng. » Bình cản dứt một ngón tay mà thề. Thừa mới lấy y-đái-chiếu cho Bình coi, mà nói với Bình rằng : « Nay mà mưu chưa nên là bởi Lưu-huyền-Đức, Mã-Đãng đi hết ; cho nên lo không ra kế, vì vậy ta rầu mà phát đau đây. » Bình nói : « Chẳng nhọc lòng các quan lo làm chi, tánh mạng của Tào-tặc ở trong tay tôi. » Thừa hỏi : « Sao vậy ? » Bình nói : « Tào tặc hay đau đầu phong, đau thấu tới xương, hễ mỗi lần nó đau thì đòi tôi đến điều trị ; như nay mai có đòi tôi thì tôi dùng thuốc độc, tất nhiên nó phải thất, chẳng cần gì phải dụng đao binh mà làm chi. » Thừa nói : « Nếu dặng như vậy, thì cứu Xã-tắc của nhà Hôn cũng nhờ tay ông. » Kiết-Bình từ tạ ra về. Thừa trong lòng mường thầm, đi vào nhà sau thấy đứa gia-nô là Trần-khánh-Đồng tư thông với con Thị-thiếp là Vân-Anh nơi chỗ tối. Thừa giận lắm, kêu quân hầu mà khiến bắt ra, rồi muốn chém hết. Nhờ có phu-nhơn can gián lắm thì Đồng-Thừa tha chém mà đánh mỗi đứa bốn chục roi, rồi đem Khánh-Đồng mà giam trong phòng kín, Khánh-Đồng giận lắm, nội đêm ấy bẻ khóa trèo tường trốn qua phủ Tào-Tháo mà cáo rằng :

« Có việc cơ mật. » Tào-Tháo kêu vào nhà kín mà hỏi. Khánh-Đồng nói; « Vương-tử-Phục, Ngô-tử-Lang, Xung-Tập, Ngô-Nhạc và Mã - Đãng năm người nhóm nhau tại nhà chủ tôi là Đồng-Thừa mà thương nghị việc kín, chắc là mưu hại Thừa-tướng. Chủ tôi lại đem ra một khúc lụa trắng có chữ mà không biết chữ chi. Mới đây tôi lại thấy Kiết-Bình cắn ngón tay mà thề nữa. » Tào-Tháo nghe rồi thì giấu Khánh-Đồng trong phủ mình dựng mà tính kế.

Còn Đồng-Thừa tưởng Khánh-Đồng trốn mất phương nào thì cũng chẳng thêm tiêm làm chi.

Ngày thứ Tào-Tháo giả đau đầu phong đòi Kiết-Bình vào cho thuốc. Kiết-Bình mừng thầm mà rằng; « Tào-tặc tới số rồi! » Bèn lén giấu thuốc độc đem vào. Tháo nằm trên giường, bảo Bình cho thuốc, Bình nói; « Bình này uống một thang thì mạnh. » Tháo khiến đem thuốc trước mặt mà sắc, thuốc gần tới thì Bình đã lén bỏ thuốc độc vào; rồi bung thuốc mà dung lên. Tháo biết có thuốc độc, nên cố ý dùng dằng chẳng chịu uống. Bình nói; « Phải uống trong khi còn nóng, giây phút thì bịnh mạnh liền. » Tháo ngồi giây nói; « Người đã học như, phải biết lễ nghĩa; hễ chúa có bịnh mà uống thuốc, con cũng phải nếm trước, người là người tâm phúc của ta, sao chẳng nếm trước rồi sẽ dung? » Bình nói; « Thuốc để trị bịnh, lại phải nếm người nếm làm chi? » Kiết-Bình biết việc đã lậu rồi, bèn nhảy tới xách tai Tào-Tháo mà bỏ thuốc vào miệng. Tháo-hất thuốc xuống đất, mà chưa kịp nói, thì kẻ tả hữu đã bắt Kiết-Bình rồi. Tào-Tháo nói; « Ta có bịnh chi đâu, ấy là ta thử người mà thôi. Té ra người thiệt cũng có lòng hại ta. » Bèn kêu hai mươi ngục-tốt khiến đem Kiết-Bình ra vườn dựng cho mình tra khảo.

Lúc ấy Tào-Tháo ngồi trên, còn Kiết-Bình bị trói nằm dưới đất, mà Kiết-Bình mặt không đổi sắc và cũng chẳng sợ sệt chi hết. Tháo cười rằng; « Ta nhắm người là một người thầy thuốc, lẽ đâu dám bỏ thuốc độc mà hại ta? ắt có người xúi người, người nói thiệt người ấy ra thì ta tha người. » Bình nạt lớn rằng; « Người là đũa giặc khi vua nghịch bề trên, thiên hạ đều muốn giết người, há phải là một mình ta sao? » Tháo hỏi đi hỏi lại đôi ba lần. Kiết-Bình nổi giận mà rằng; « Ta muốn giết người chớ ai mà

xuối ta, nay mà việc chẳng xong thì ta chịu thác mà thôi. » Tháo giận, khiến ngục-tốt đánh hơn hai ba giờ, da tan thịt nát, máu chảy lai láng. Tháo sợ đánh thác thì không ai mà đối chứng, bèn dạy ngục-tốt tạm giam lại nơi chỗ vắng.

Ngày thứ truyền lệnh mở yến mời hết các quan đại thần đến uống rượu. Các quan đều tới đủ mặt, duy có một mình Đồng-Thừa cáo bệnh không đến ; còn Vương-tử-Phục sợ Tào-Tháo sanh nghi, nên phải đến. Tháo bày tiệc nơi nhà sau, uống dặng vài tuần rượu, thì Tào-Tháo nói rằng : « Trong tiệc không có chi vui, ta có một người hay làm cho các quan tỉnh rượu dặng. » Nói rồi mới dạy hai mươi ngục-tốt dẫn ra. Giây phút liền thấy Kiết-Bình mang gông giải nằm tại trước thềm. Tào-Tháo nói : « Các quan không biết người này sao ? Nó kết liên với bọn dữ, mà âm mưu hại ta, vậy thì các quan nghe lời nó khai. » Nói rồi liền dạy đánh một hồi, đánh đến nỗi Kiết-Bình chết giấc thì lại lấy nước phun vào mặt, giây lâu tỉnh lại, thì Kiết-Bình trợn mắt nghiến răng mà mắng rằng : « Tào-lặc sao mày chẳng giết tao cho rồi, còn đợi chừng nào nữa ? » Tháo nói : « Trước có sáu người đồng mưu, với người nữa là bảy, phải không ? » Kiết-Bình cứ chưởi mắng hoài, còn bọn Vương-tử-phục bốn người cứ ngồi nhìn nhau, như ngồi trên chông gai. Tháo dạy nhứt diện thì đánh, nhứt diện thì phun nước vào mặt. mà Kiết-Bình chẳng có ý cầu tha chút nào hết. Tháo thấy Bình không chịu khai, bèn dạy giắc đi. Các quan từ giã ra về thì Tào-Tháo cầm bốn người trong bọn Vương-tử-Phục ở lại ăn buổi tối. Bốn người ấy sợ hết hồn, song cực chẳng đã phải ở lại. Tháo nói : « Ta chẳng muốn cầm lại làm chi, ngặt vì có việc phải hỏi, chẳng hay bốn người thương nghị việc chi với Đồng-Thừa ? » Bọn Tử-Phục đều chối hết. Tháo lại đòi Tần - khánh - Đồng ra mà đối chứng. Tử-Phục hỏi : « Mi ở đâu mà ngó thấy ? » Khánh - Đồng nói : « Ông muốn giấu cho mấy người kia, chớ sáu người ngồi một chỗ mà viết, chối sao dặng ? » Tử-Phục nói : Thằng này thông gian với con thị-thiếp của Quắc - cự, bị Quắc-cự đánh nó, nên cố oán mà vu cáo cho chủ mình xin Thừa-tướng chớ tin. » Tháo nói : « Kiết-Bình bỏ thuốc độc mà

hại ta chẳng phải Đồng - Thừa xúi chớ ai đó ? » Bọn Vương - tử - Phục đều nói : « Không biết. » Tháo nói : « Đêm nay mà chịu thiệt thì ta còn dung, nếu để việc tra ra rồi thì ta không thứ. » Bọn Vương-tử-Phục đều nói : « Không biết việc ấy. » Tháo nạt kẻ tả hữu bắt hết bốn người ấy mà giam lại.

Ngày thứ Tào - Tháo đi với ít người tùy tùng qua nhà Đồng - Thừa mà thăm bệnh. Thừa phải ra rước. Tháo hỏi : « Cớ sao đêm hôm qua ông không đi phó yến ? » Thừa nói : « Nhon bệnh chưa lành, nên sợ sương gió mà không dám đi. » Tháo nói : « Bệnh ấy là bệnh lo việc quốc gia phải chăng ? » Đồng-thừa sững sốt. Tháo nói : « Quốc-cựu có hay việc Kiết-Bình chăng ? » Thừa nói : « Không hay. » Tháo cười rằng : « Lẽ nào Quốc cựu lại không hay. » Bèn kêu kẻ tả hữu mà rằng : « Bầy hãy dẫn Kiết-Bình đến đây đặng nó giải bệnh cho Quốc cựu. » Đồng-thừa sợ sệt không cùng.

Giấy phúc có hai mươi ngục tốt, dẫn Kiết-Bình đến trước sân. Kiết-Bình cả mắng Tào-Tháo là đũa nghịch tặc. Tháo chỉ Kiết-Bình mà rằng : « Người đã khai bọn Vương-tử-Phục bốn người, ta bắt giam hết rồi. Còn một người nữa chưa bắt đặng. » Nói rồi lại hỏi Kiết-Bình rằng : « Ai khiến ngươi đến mà thuốc ta, phải mau chỉ ra. » Bình nói : « Trời khiến ta giết đũa nghịch tặc chớ ai ? » Tháo giận dạy quân đánh nát cả và mình, không chừa chỗ nào. Đồng-thừa thấy vậy xốn xang trong ruột dường như dao cắt. Tháo lại hỏi Bình rằng : « Khi trước ngươi có đủ mười ngón tay, sao bây giờ còn có chín ngón ? » Bình nói : « Cắn nát mà thề, ấy là quyết giết đũa nghịch tặc. » Tào-Tháo dạy quân đâm dao ra mà chặt hết chín ngón tay của Kiết-bình. Lại nói rằng : « Ta chắc hết chín ngón ấy đặng cho ngươi thề. » Bình nói : « Ta còn miệng, ta ăn đũa giặc đặng, hãy còn lưỡi ta chưỡi đũa giặc đặng. » Tháo lại dạy cắt lưỡi. Bình nói : « Khoan đã, nay ta chịu cực hình không nổi, nên phải chịu khai, vậy thì xin mở trời cho ta khai. » Tháo nói : « Mở ra ta lại lo gì. » Bèn dạy quân mở trời. Kiết-Bình dạy lại phía Bắc mà lạy và rằng : « Tôi không trừ đặng đũa giặc ấy mà giúp trào đình là cũng tại nơi thiên số ! » Lạy rồi va đầu vào

thêm đá mà thát. Tháo dạy phân thây làm hiệu lệnh. Lúc ấy nhằm năm Kiến-an thứ năm, tháng tư. Tào-Tháo thấy Bình đã thát, thì dạy kẻ tả hữu dẫn Trần-khánh-Đồng rồi nói : « Quốc cụ biết người này chẳng ? » Thừa cả giận nói : « Té ra đứa đầy tớ phản còn đây, ta phải giết nó. » Tháo nói : « Nó là kẻ thù cáo quân mưu phản, nay đến đối chứng ai dám giết nó kia ? » Đồng-thừa nói : « Có sao thừa-tướng nghe lời đứa đầy tớ phản chủ như vậy ? » Tháo nói : « Bọn Vương-tử-Phục ta đã giam cầm đều khai minh bạch rồi, mà người còn cãi chối nữa sao ? » Bèn khiến kẻ tả hữu trói Đồng-thừa lại, rồi sai kẻ tùy tùng thẳng vào phòng Đồng-thừa mà lục soát, thì cũng gặp đặng y-đái-chiếu và tờ nghĩa-trạng ấy. Tháo xem rồi thì cười rằng : « Bọn chim chuột sao dám như vậy ? » Bèn khiến quân bắt cả nhà Đồng-thừa chẳng kì lớn nhỏ, thấy đều giam cầm chẳng sót một người. Tháo về phủ lấy y-đái-chiếu và nghĩa trạng ra cho mưu sĩ coi, rồi thương nghị muốn phế Hiến-đế mà lập vua khác lên.

Ấy là : *Vài hàng đơn-chiếu không còn kẻ !
Một bức minh-thơ giấy họa ương.*

Chưa biết tánh mạng Hiến-đế thế nào, vả nghe hồi sau phân giải.

ĐỆ NHỊ THẬP TỨ HỒI

Quốc-Tặc làm hung giết Qui-Phi

Thúc-Hoàng thua chạy đầu Viên-Thiệu

Nói về Tào-Tháo thấy y-đái-chiếu thì thương nghị với bọn mưu sĩ, muốn phế vua Hiến-đế đi, dặng chọn người có đức mà lập. Trình-Dục cang rằng : « Minh-công mà dặng oai chấn bốn phương, hiệu lệnh trong thiên hạ, ấy cũng vì lấy danh biểu nhà Hôn mà làm cơ nay chư hầu chưa bình mà mong việc phế lập, thì ắt là giấy động binh đao. » Tháo bèn thôi, rồi dạy đem bọn Đồng-thừa năm người và hết thảy cả nhà mà xử trảm nơi các cửa thành ; Tỉnh hết thảy những người bị chém là bảy trăm người ; trong thành quan, dân xem thấy đều rơi lụy.

Khi Tào-Tháo đã giết bọn Đồng-Thừa rồi, mà còn chưa hết giận, Bèn mang gươm vào cung dặng có giết Đồng-qui-Phi nữa. (Nguyên Qui-Phi là em của Đồng-thừa, vua rất yêu dấu, mà đã có thai dặng năm tháng.) Ngày ấy vua ở sau cung với Phục-hoàn-hậu, đương có luận việc Đồng-thừa sao còn chưa nghe tin tức; bỗng thấy Tào-tháo mang gươm vào cung, mặt có hơi giận. Vua cả kinh thất sắc. Tháo nói: « Đồng-thừa mưu phản, bệ-hạ có biết chăng? » Vua đáp rằng: « Đồng-trát đã bị giết rồi. » Tháo nói lớn rằng: « Không phải Đồng-trác, ấy là Đồng-thừa. » Vua rung rẩy và đáp rằng: « Trẫm thiết không hay. » Tháo nói: « Cẩn tay viết chiếu bệ-hạ đã quên rồi hay sao? » Vua không biết lời chi mà đáp lại. Tháo dạy kẻ tả hữu bắt Đồng-Phi đến. Vua thưa rằng: « Đồng-Phi đã có thai năm tháng, xin Thừa-tướng thương xót. » Tháo nói: « Nếu trời chẳng khiến lậu việc này ra, thì tôi đã bị hại rồi, ai lại để đứa con gái này dặng làm họa đến ngày sau sao? » Phục-hoàn-Hậu thưa rằng: « Xin cầm nơi lảnh cung, mà chờ sanh thai rồi sẽ giết, cũng chẳng muộn chi, » Tháo nói: « Ý muốn để giống nghịch này dặng mà báo cứu cho mẹ nó sao? » Đồng-Phi khóc mà thưa rằng: « Xin để tôi thác cho toàn thân; kéo mà bộc lộ tội nghiệp! » Tháo dạy đem lụa trắng đến trước đó. Vua khóc mà nói với Đồng-Phi rằng: « Khanh xuống chín tuổi chớ nên oán trẫm! » Nói rồi thì tuông nước mắt như mưa. Phục-hậu cũng khóc. Tháo giận nói: « Còn làm theo thói đờn bà sao? » Bèn nạt quân võ-sĩ khiến dẫn Đồng-Phi ra ngoài cửa cung mà thắt cổ. Rồi đó Tào-tháo dặn Giám-cung rằng: « Từ này về sau; hễ có ngoại-thích tôn tộc nào, không có lệnh ta cho mà chuyên vào cửa cung thì chém liền. Nếu người ngăn giữ chẳng nghiêm thì tội cũng đồng. Lại đặt ba ngàn người tâm phúc làm ngự-lâm quân, rồi khiến Tào-Hồng thống lãnh binh ấy mà đề phòng tra xét.

Rồi đó, Tháo nói với Trình-Dục rằng: « Nay tuy giết bọn Đồng-thừa rồi, song còn Mả-Đẳng và Lưu-Bị cũng trong số đó, chẳng khá chẳng trừ. » Trình-Dục nói: « Mả-Đẳng đồn binh nơi Tây-lương chưa nên khinh đánh, phải gửi thơ vô về, làm cho va không nghi, rồi dụ va vào

Kinh-sur mà giết đi thì mới xong. Còn Lưu-Bị đang ở Từ-châu, sắp đặt làm thế ý giặc, thì cũng không nên khinh đánh. Vả lại Viên-Thiệu đóng binh nơi Đông-dộ, nếu ta qua phía Đông mà đánh Lưu-Bị. Lưu-Bị cầu cứu với Viên-Thiệu thì Thiệu ắt nhưn diệp thành trống mà đánh Hứa-dô, chừng ấy lấy chi mà ngăn trở ? » Tháo nói : « Không phải, Lưu-Bị là nhưn kiệt, nếu nay mà không đánh, để nên vây cánh rồi, thì khó mà trừ dặng ; Viên-Thiệu tuy mạnh mà hay nghi kị không quyết, thì có đủ chi mà lo ? » Lúc đang thương nghị, thì có Quách-Gia ở ngoài bước vào. Tào-Tháo hỏi rằng : « Ta muốn qua phía Bắc mà đánh Lưu-Bị, song còn ngại vì Viên-Thiệu, vậy người liệu tính làm sao ? » Quách-Gia nói : « Viên-Thiệu tánh chậm mà hay nghi, còn bọn mưu-sĩ ganh ghét nhau hết ; như vậy thì có đủ chi mà lo, nay Lưu-Bị mới thĩnh quân binh lòng chúng chưa phục ; nếu Thừa-tướng dẫn binh đi đánh, thì một trận ắt xong. » Tháo cả mừng mà rằng : « Thiệt hiệp ý ta lắm. » Bèn giấy đại quân hai mươi muôn, chia làm năm đạo mà đi đánh Từ-châu.

Lúc ấy quân thám hay dặng lật dật xề Từ-châu mà phi báo với Tôn-Càng. Tôn-Càng qua Hạ-bì báo cho Quang-Công hay, rồi qua Tiểu-bái với Huyền-Đức nữa. Huyền-Đức tinh kế với Tôn-Càng rằng : « Việc này phải cầu cứu với Viên-Thiệu, thì mới giải nguy dặng. » Nói rồi thì làm một phong mà đưa cho Tôn-Càng đăm qua Hà-Bắc.

Tôn-Càng đến Hà-bắc vào ra mắt Điền-Phong mà nói việc cầu cứu và xin Điền-Phong dắc vào. Phong dẫn Tôn-Càng vào ra mắt Viên-thiệu rồi dưng thơ lên. Lúc ấy Viên-thiệu hình dung dã-dượi, áo mảo lải-xải. Điền-Phong hỏi rằng : « Chúa-công sao mà như vậy ? » Thiệu nói : « Nay ta đã gần thác rồi ! » Phong nói : « Chúa công chớ nói lời ấy. » Thiệu nói : « Ta có năm đứa con, duy đứa nhỏ hết thì đẹp ý ta lắm, nay nó đau ghẻ, mạng rất thù nguy, như vậy thì ta có lòng nào mà lo việc khác dặng ? » Điền-Phong nói : « Nay Tào-tháo qua phía Đông mà đánh Lưu-huyền-Đức thì thành Hứa-Xương dã trống, nếu đăm nghĩa binh, nhưn trống mà đánh vào, ấy là trên bảo dặng thiên-tử, dưới thì cứu dặng muôn dân, cơ hội ấy chẳng

phải về dặng dàu, xin Minh-công xét lại. » Thiệu nói : « Ta cũng biết là kế hay, ngặt vì lòng ta oản hốt, e việc chẳng lợi chẳng ? » Phong nói : « Việc chi mà oản hốt ? » Thiệu nói : « Trong năm đứa con duy có một mình nó sanh ra rất lạ, nếu nó có bề gì thì mạng ta cũng không còn. » Bèn quyết chẳng ra binh. Lại nói với Tôn-Càng rằng : « Người về ra mắt Huyền-Đức thì nói bởi có ấy, nên giúp nhau không dặng, thoản có bề nào thì qua nương ngụ với ta, chừng ấy ta lại có thể mà giúp dặng. » Điền-Phong cầm gậy động đất mà rằng : « Mấy khi mà dặng gặp dịp làm vậy, lại như lấy con nít đau mà bỏ cơ hội này thì việc lớn hết rồi, thiệt là đáng tiếc ! » Bèn giậm chơn than dài mà trở ra. Tôn-Càng thấy Viên-thiệu chẳng khứng phát binh, thì trở về Tiểu-bái ra mắt Huyền-Đức mà nói lại việc ấy cho Huyền-Đức hay. Huyền-Đức cả kinh mà rằng : Nếu vậy thì tính sao ? » Trương-Phi nói : « Đại ca chớ lo, binh của Tào-tháo ở xa mà đến, ắt là mệt mỏi, nếu ta như lúc mới đến mà cướp trại nó trước, thì ắt phá Tào-Tháo dặng. » Huyền-Đức nói : « Vốn người là dũng phu mà ngày trước bắt dặng Lưu-Đại cũng biết dụng kế, nay lại dụng kế như vậy thì cũng nhằm binh pháp lắm. » Bèn nghe theo lời ấy mà phân binh cướp trại.

Nói về Tào-tháo kéo binh qua Tiểu-bái, lúc đang đi có một trận gió thổi đến, bỗng nghe tiếng reo vang, gió thổi gãy cây cờ nha-kỳ. Táo truyền lệnh dừng binh, nhóm chúng mưu sĩ mà hỏi việc lành dữ thế nào. Tuân-Vực nói : « Gió hướng nào, thổi gãy cây cờ sắc gì ? » Tháo nói : « Gió Đông-nam, thổi đến gãy cây cờ nha-kỳ, mà cờ ấy xanh vàng hai sắc. » Vực nói : « Chẳng có việc chi, đêm nay ắt có Lưu-Bị cướp trại. » Tháo gạt dàu. Bỗng có Mao-giới vào ra mắt Tào-tháo mà rằng : « Mới đây gió Đông-nam thổi gãy cây cờ nha-kỳ, Chúa-công lấy làm lành dữ thế nào ? Chớ trong ý tôi thì tưởng chắc đêm nay có người cướp trại. » Tháo nói : « Trời đã làm điềm cho ta vậy thì ta phải dự phòng. » Bèn phân binh làm chín đạo cho một đạo tới trước đối lập dinh trại, còn bao nhiêu chia ra làm tám phía mà mai phục.

Đêm ấy trăng mờ mờ, Huyền-Đức ở bên tả, Trương-Phi ở bên hữu, phân binh làm hai đạo mà kéo tới, còn Tôn-

Càng thì giữ Tiểu-bái, Trương-Phi, lấy làm đắt kể, dẫn binh kị tới trước, xông vào trại của Tào-tháo, xem thấy lặn lẽ chẳng có bao nhiêu người ngựa, mà bốn phía lửa giậy sáng lòe, tiếng hét vang dậy, thì Trương-Phi biết mình trúng kế, liền mau lui ra.

Khi ấy phía Đông thì có Trương-Liêu, phía tây thì có Hứa-chữ, phía Nam thì có Vu-cấm, phía Bắc thì có Lý-Điền, phía Đông-Nam thì có Từ-Quảng, phía Tây-Nam thì có Nhạc-Tấn, phía Đông-Bắc thì có Hạ-hầu-Đôn, phía Tây-Bắc Hạ-hầu-Huyền; tám phía binh mã rùng rùng kéo đến. Trương-Phi tả xông hữu đột, trước ngăn sau đỡ, bao nhiêu quân sĩ, đều nguyên là quân thủ hạ của Tào-tháo nay thấy sự thế đả gặp thì đầu Tào-tháo hết. Trương-Phi đang lúc ngăn trở lại gặp Từ-Quảng áp đến đánh một trận, phía sau Nhạc-Tấn lại kéo đến. Phi đánh nhau tiềm đường phá vây mà chạy, thì còn vài mươi quân kị mà thôi. Phi muốn trở về Tiểu-bái mà đường đi đã ngăn rồi; muốn về Từ-châu về Hạ-bì, thì lại e binh phục của Tào-Tháo, lui tới không đặng, bèn chạy thẳng lên núi Mang-dịch-sơn.

Cón Huyền-Đức dẫn binh vừa đến cửa trại, bỗng nghe tiếng ó vang dậy, phía sau xông ra một đạo binh chặn hết nửa binh của mình; lại có Hạ-hầu-Đôn kéo đến. Huyền-Đức xông vây mà chạy, Hạ-hầu-Huyền lại rước theo nữa. Huyền-Đức đoái lại thấy còn có ba mươi quân kị theo mình mà thôi. Bèn muốn chạy về Tiểu-bái, lại thấy trong thành Tiểu-bái, lửa cháy giậy lên, muốn về Từ-châu, Hạ-bì; lại thấy binh của Tào-Tháo đầy núi lấp nội, ngăn đón đường đi, Huyền-Đức nghĩ rằng: « Nay ta đã không đường về rồi, mà khi trước Viên-Thiệu có nói Như có bề nào thì qua mà đầu va, vậy thì ta qua đó mà nương đỡ, rồi sau sẽ toan mưu khác. » Vừa muốn chạy thẳng qua Thanh-châu, lại gặp Lý-Điền đón đường, tung phải đục ngựa ruồi rung mà chạy qua phía Bắc, bao nhiêu binh kị theo đó đều bị Lý-Điền bắt hết.

Huyền-Đức một người một ngựa, chạy qua Thanh-châu một ngày đi đặng ba trăm dặm. Chạy đến thành Thanh-châu kêu cửa hỏi tên họ rồi vào bẩm lại quan Thứ-sử ấy là con lớn của Viên-Thiệu, tên là Viên-Đàm. Đàm vốn hay kính phục Huyền-Đức, nay nghe Huyền-Đức đến thì

mau mau rước vào công-quán mà hỏi thăm duyên do. Huyền-Đức thuật rõ việc bại binh, và tỏ ý muốn đến mà nương dựa. Viên-Đàm đề Huyền-Đức ở nơi công-quán, rồi gửi thư về cho cha là Viên-Thiệu hay. Lại sai binh hộ tống Huyền-Đức đến Bình-nguyên. Viên-Thiệu bồn thân ra ngoài thành ba mươi dặm mà nghinh tiếp Huyền-Đức. Huyền-Đức bái tạ. Thiệu lật-dật đáp lễ và rằng : « Vi hôm trước con tôi nó đau, cho nên giúp nhau không đặng, thì trong lòng thương ái ngại chẳng an. Nay may mà đặng thấy nhau đây thì rất phỉ tình hoài vọng. » Huyền-Đức nói : « Tôi là kẻ vô cùng, muốn dầu làm môn hạ đã lâu, hiềm vì chưa gặp cơ hội. Nay thua Tào-Tháo thì vợ con đều bị bắt hết. Tôi biết Tướng-quân là người hay dung nạp kẻ sĩ bốn phương, nên tôi chẳng nài xấu hổ, đến đây mà dầu xin Tướng-quân thâu dụng, tôi nguyện thề lòng lo trả. » Thiệu cả mừng, thết đãi rất hậu, rồi để Huyền-Đức ở lại với mình nơi đất Kỳ-châu.

Nói về Tào-Tháo đêm ấy lấy Tiểu-bái rồi đem binh thẳng qua Từ-châu mà đánh. Mê-Trước Giãn-Ung ngăn giữ chẳng lại, nên phải bỏ thành mà chạy. Trần-Đặng bèn dựng thành Từ-châu. Tháo dẫn binh rốc vào thành, chiêu an đã xong rồi thì nhóm các mưu sĩ mà nghị đánh Hạ-bì. Tuân-Vức nói : « Vân-Trường bảo hộ vợ con Huyền-Đức, liệu thác mà giữ thành ấy ; nếu chẳng đánh cho mau, thì e về tay Viên-Thiệu. » Tháo nói : « Ta thương việc võ nghệ và tướng mạo Vân-Trường, nên muốn đặng va mà dùng. Vậy phải khiến người đến dụ va về đầu thì hay hơn. » Quách-Gia nói : « Vân-Trường ngồi kbi sâu dày, ắt chẳng khứng đầu, nếu khiến người đến dụ va, tôi e không khỏi bị hại. »

Muốn biết sao ra thế nào, xin xem qua cuốn thư sáu thì rõ,

Nên coi ! Hay lắm !

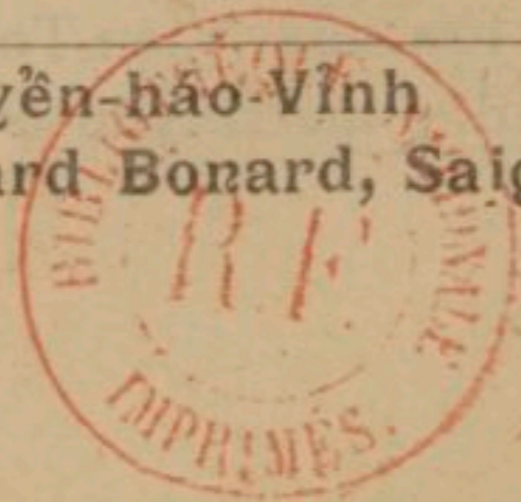
Tiểu thuyết

MỘT MỐI TỬ THÙ

Tác-giả Dương-tấn-Long

Tính-Đức Thư-Xả xuất bản

In tại nhà in XƯA-NAY — Nguyễn-hào-Vĩnh
62-64, Boulevard Bonard, Saigon.

Handwritten text, possibly bleed-through from the reverse side of the page. The text is faint and difficult to decipher but appears to include the words "L. P. ...".

Đã xuất bản hai trăm muôn
(200.000.000) cuốn tiểu-thuyết, tuồng
cải-lương, truyện tàu diên nghĩa

LỜI CẢM TẠ

Bồn-xã mở tiệm sách này, nhờ ơn chư quý vị trong năm xứ cõi Đông-Pháp có lòng chiếu cố mới hơn một năm nay mà dặng thành vượng và xuất bán hai trăm muôn (200.000.000) cuốn sách quốc âm (1) rồi, lấy làm thâm cảm, xin để lời đa tạ chư quý vị ; nay đã chỉnh đốn và sắp đặt lại có trật tự, trong cửa hàng lúc nào cũng có năm người đứng bán hàng, ngài nào có lòng yêu muốn mua sắm những sách học, vở, giấy viết (đủ đồ dùng trong trường học) truyện, thơ, tuồng, tiểu-thuyết Bắc-kỳ, Trung-kỳ và Nam-kỳ (có trữ bán tại bồn xã đủ thứ) (2) giá hạ ba ngàn đồng chỉ trong 2, 3 giờ là sắp đi hết. Giá bán rẻ, xoạn hàng lại mau lẹ, mong đừng hàng chiếu cố, bồn xã rất đội ơn.

TÍN-ĐỨC THU-XÃ
37, rue Sabourain, Saigon
(gần Chợ-mới Saigon)

(1) Những sách của bồn xã xuất bản đã kể ở bìa sau cuốn Tam-Quốc 1 à 4.

(2) Mua sắm mua lẻ xin hỏi mục lục (catalogues)